

Bóka László

(1910—1964)

Bóka László szerepének, életművének értékelése valamikor még a kritika és tudomány fontos és értékes feladatai közé fog tartozni, mert ez az életmű az új magyar irodalom fejlődésének, a magyar kultúra sorsának, néhány lényeges fejleményét foglalja magában. Talán nem felelőtlen jóslat abban hinni, hogy az évtizedek múltával az övéhez hasonló szerepek és életművek jelentősége növekedni fog azok szemében, akik a mi korszakunkat; a nagy társadalmi változások, a bonyolult és nehéz szellemi vállalkozások korszakát megérteni akarják. Nem a mostani alkalom való arra, hogy annak a nemzedéknek a szerepét méltassam, melyhez Bóka László tartozott, és melynek egyik legérdekesebb képviselője volt. Hisz ez a nemzedék ma is hatékony része szellemi életünknek, küldetését még nem töltötte be egészen, — és éppen ezért érzi is át oly mélyen Bóka László elvesztését. De az idő megéreleli majd annak lehetőségét, hogy a közvélemény az olyan életpályák mélyebb értelmét felfoghassa, aminő Bóka Lászlóé is volt. Mert ma talán még nem mindenki számára lehet világos egy olyan férfi helytállásának nehéz volta, áldozatainak mértéke, próbáinak, feladatainak sokfélesége, nem egyszer kockázatossága, — aki átélte a fasizmust, de szembefordult vele, kitartott a humanizmus eszméi mellett, őrizte korunk kultúrájának igényeit és vívmányait, majd a felszabadulás után szerepet vállalt a szocializmus létrehozásában, azonosult annak eszméivel, de szembe is került azokkal az ellentmondásokkal, melyek történelmünk legutóbbi szakaszát jellemezték. Bóka László igen súlyos feladatokat vállalt magára annak érdekében hogy segítse kialakítani művelődésünk minél magasabb színvonalát, és a cél szolgálatában nem csupán költői, írói, tudósi képességeit állította, bár ezekkel is igényesen, hatékonyan töltötte volna be hivatását. De ő még szélesebb területeken vállalt feladatot: államtitkári tevékenysége éppúgy, mint professzori munkája, dékáni működése sem kevésbé, mint akadémiai osztálytitkársága, megannyi igen komoly áldozatvállalása volt. Betegsége, korai halála ís: e sokféle áldozat, s a velük járó feszültségek következménye. Bóka László nem takarékoskodott önmagával, néha nagyon is nagylelkűen osztogatta tehetségét, majdnem mindig több ember munkáját vállalta magára, — és ugyanakkor nemcsak még oly fontos és megtisztelő funkcióit töltötte be, — de alkotott is íróként és tudósként. Mennyi tehetséget, szellemességet, nem egyszer lebilincselő bájtt árasztott maga körül, műveiben, egyetemi előadásaiban, emberekkel való érintkezéseiben. Milyen lelkiismeretesen, milyen tudósi alapossgal végezte a kevésbé „mutató” feladatokat is (pl. valamely fontos kézirat lektorálását), s mennyire megcáfolta ezzel azokat a felületes hiedelmeket, melyeket az alapossgót a nehézséggel, a pontossággal a fakósággal, a megbízhatósággal a fantáziátlansággal vélik csak összehérhetőnek. Mély felelősségérzet élt Bóka Lászlóban, s csak kevesen értették meg, hogy könnyedsége, bravurossága milyen mély és valódi művelődési forrásokból fakadt. Sohasem fogom elfelejteni egyik utolsó beszélgetésünket, betegágyánál; bármily régóta ismertem is, elcsodálkozhattam azon a friss és felajzott figyelmen, mellyel az irodalomban és tudományban jelentkező hazai és nemzetközi jelenségeket számontartotta, megértő és mégis szigorú kritikával kísérte. Senki sem tudott annyira örülni egy igazán jó műnek, egy tehetségnek, mint Bóka László. Alkotásai közül nem mindegyik időt álló, — de mégis, — ha az utókor legszigorúbb igényét próbáljuk most megidézni e ravatal elé, úgy érzem, esszéinek igen jelentős része, első regénye s nem egy költeménye nagyobb méltánylásban részesül majd a jövőben, mint aminőt tulajdon kora nyújtott neki. A nagy francia író metaforájával élve: e művek szétnyitott oldalakkal, angyalokként őrizhetnék most ezt a ravatalt.

De azt is tudnunk kell, hogy sokan, akik most a búcsúzás perceiben őt körül állják, szintén az ő művei: tanítványai. Kéves olyan professzor hagyott oly mély emléket hallgatóiban, mint Bóka László. Legnagyobb elégtételül azt kívánom, hogy bennük ez az emlék tartós

maradjon, s egész életükön végig kísérje őket az a szellemi igény, az az érzékenység és fogékonyság az érték és a színvonal iránt, mely Bóka Lászlót jellemezte. És ha az ő munkaerkölcset is eltanulják, a jövőben Bóka Lászlónak nem kell majd ily korán meghalniok, mert az ilyen munka akkor válik halálóssá, ha nem elég sokan teszik magukévá annak elveit, normáit.

Nem csak egyetemünk, de az egész magyar kulturális élet szegényebb, igen-igen érzékenyen szegényebb lett Bóka László halálával. Nem a „színességét” hiányoljuk, hanem ennél sokkal többet: a varázsát, ezt a gondolatilag és emberileg egyaránt oly megkapó varázst, a műveltségét, ösztönző erejű figyelmét, feszültségeket feloldó kedvességét, erejét felülmúló segítőkészségét és azt a különös erőt, mely sohasem hagyta el, mivel erkölcsi fogantatású erő volt az; de egyszermind lelki és szellemi is: azt az erőt, mely testét betegségében is fönn tartotta, mely miatt őt most is, még ebben az órában is élőnek és fiatalnak érezzük.

Sötér István

Fitz József

(1888—1964)

Nagy veszteség érte könyv- és nyomdászattörténetünket, valamint könyvtárügyünket: *Fitz József* személyében olyan tudóst veszítettünk el, aki mind történeti kutatásaival, mind pedig könyvtárügyi működésével igen nagy szolgálatot tett tudományos életünknek. Mint a pécsi egyetemi könyvtár, majd a Széchényi Könyvtár főigazgatója számos olyan reformot hajtott végre, amelyek eredményeképpen e nagy könyvtáraink jelentős lépéseket tettek a korszerűsödés útján. S hogy e tevékenységét, e könyvtáraknak az akkori mostohább ellátottságai mellett is siker koronázta, jórészt annak köszönhető, hogy e nagy gyűjteményeink állományának is kiváló ismerője volt. *Fitz József* könyv- és nyomdászattörténeti kutatásaival történeti szaktudományainknak közvetlenül is sokat adott, de közvetve is, azáltal, hogy legnagyobb könyvtárunkban — a tudományos kutatás problémáit és módszereit saját tevékenységéből ismerve — reformjaival jelentősen megkönnyítette a könyvtár anyagának a felhasználását.

Fitz József könyv- és nyomdászattörténeti kutatásai főleg az európai és hazai könyvnyomtatás kezdeteiről és első századairól adtak összefoglaló képet; Gutenberggel és Hess Andrással legtöbbször az ő könyvei alapján ismerkedtünk meg. Összefoglaló monográfiái mellett — melyeknek számát még a legutóbbi években is gyarapította könyvtörténeti munkáival — számos hazai és külföldi publikációjában, értékes részletkutatásokkal is gazdagította tudásunkat.

Négy évtizedes alkotó munka eredményei és nagy könyvtáraink életében betöltött szerepe mellett, nem hallgathatjuk el *Fitz József*nek azokat a vonásait sem, amelyekre volt munkatársai mindig emlékezni fognak: a tudós szerénységét, a főigazgató közvetlenségét és a fiatalok iránt megnyilvánult segítőkészségét. Munkásságának eredményei mellett ezek is méltók az emlékezetre és a követésre.

Kókay György

A magyar irodalomtörténet a fribourgi kongresszuson

Negyedizben rendezték meg a Nemzetközi Összehasonlító Irodalomtörténeti Társaság (AILC — Association Internationale de Littérature Comparée) kongresszusát, ezúttal Svájcban, a fribourgi egyetemen, 1964 aug. 31-től szeptember 5-ig. A több mint háromszáz résztvevő között jelen voltak a szocialista országok, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Lengyelország, NDK, Románia és hazánk képviselői is. A magyar résztvevők a következők voltak: *Bán Imre*, *Bor Kálmán*, *Hankiss Elemér*, *Hopp Lajos*, *Klaniczay Tibor*, *Nyíró Lajos*, *Sötér István*, *Süpek Ottó* és *Vajda György Mihály*. A kongresszus folyamán *Sötér* egy plenáris ülésen, *Bán* és *Nyíró* pedig szekció ülésen töltötték be elnöki tisztet. Az AILC általános jellemzéséről, célkitűzéseinek vázolásáról most eltekinthetünk, mivel az utrechti kongresszus alkalmából készült beszámolókból részletesen szó volt (vö. MTud 1961. 12. sz. — ItK 1962. 1. sz. — Kort 1962. 1. sz. — FK 1962. 1—2. sz. — HelViF 1964. 1. sz.).

A fribourgi kongresszus munka-programjában, az ún. plenáris ülések (Séance plénière) és kiselőadások (Séances de comités) keretében két fő téma köré csoportosultak az előadások. Az első kérdéscsoport: a nacionalizmus és kozmopolitizmus az irodalomban („Nationalisme et cosmopolitisme en littérature”); a második: utánczás, eredetiség és hatás fogalmakra vonatkozó irodalmi terminusok meghatározása és megvilágítása („Définition et illustration des termes littéraires relatifs aux notions d'imitation, d'originalité et d'influence”) volt.

Az első témakör három részre tagolódt: I. „Le cosmopolitisme littéraire.” II. „Le nationalisme littéraire.” III. „Nationalisme et cosmopolitisme littéraires.” Általánosságban megállapítható, hogy az erre vonatkozó előadásokban alig érvényesült a történeti konkrétság, a tárgyhoz vagy korhoz kötött kiselőadásokban pedig a fogalmak nem egészen egyértelmű használatra és értelmezésre volt zavaró. A marxista szempontú fejtegetéseket viszont éppen az ezgakt kérdésfeltevés jellemezte. Négy marxista igényű referátum hangzott el ebben a tárgykörben: *Klanczay Tibor* érdeklődéssel kísért főelőadása („Que faut-il entendre par littérature nationale?”), a belgrádi *D. Nedeljković* és a sarajevói *M. Šamić*, s *Vajda György Mihály* („Perspectival Change of Literary Phenomena Viewed from a National or an International Angle”) tartalmaz kiselőadása.

A második témakör négy részre oszlott: I. „Inspiration, Imagination et Influence.” II. „Imitation.” III. „Influence et Tradition.” IV. „Originalité et Tradition.” Az elemzésre és fogalom-meghatározásra való törekvés ezekben az előadásokban jobbra a leíró, bemutató, illusztratív céllal fonódott össze, nemegyszer helyt adva szubjektív eszmefuttatásoknak. Világosabban csak a kongresszusi kiadványban látható majd meg, miben és mennyire sikerült tisztázni az ezen a téren fölmerült bonyolult problémákat.

A két témakörre eső igen sokrétű előadások kb. arányosan oszlottak meg. Minőségüket tekintve mindegyik csoportban voltak igényes, de voltak meglehetősen gyengén sikerült beszámolók is. Az egyes előadások közötti színvonalkülönbség egyenletlenné tette az egész kongresszus tudományos színvonalát. Ez részben összefügg a szelektálás kérdésével, az egész tanácskozás zsúfolt programjával. Ez ugyanis tizenhat plenáris előadást és csaknem százhatvan kiselőadást (communication) tartalmazott, mely utóbbiak a fő-előadások után rendszerint 6–8 szekcióban kerültek bemutatásra. A külföldi irodalmakra vonatkozó előadások és viták s általában az egész kongresszus lezajlását értékelő, az összehasonlító irodalomtörténet időszerű problémáira is kitékintő beszámoló a HelViF-ben jelenik meg. Ott kerülnek említésre az egyes magyar résztvevők (*Hankiss Elemér*: „Psychological Factors in the Literary Influence”; *Nyíró Lajos*: „Originalité nationale d'une littérature pendant la domination coloniale, la littérature du Viet-nam”; *Klanczay Tibor* és *Vajda Gy. Mihály*) általános érdekű, elméleti és első-sorban világirodalmi szempontból érdekes referátumai. Itt csupán annyit jegyeznék meg, hogy a magyar résztvevők témái és előadásai érdeklődést keltettek és színvonal tekintetében az igényesek közé tartoztak. Ez a vonás jobbra jellemző a többi szocialista ország delegátusainak előadására is. Egy damaszkuszi arab professzor pl. elismerését fejezte ki *Nyíró Lajos*nak a nemzeti mozgalmak és a gyarmatosítás irodalmi vetületeinek marxista megvilágításáért, amit elszigetelt, de biztató és új jelenségnek tartott a kongresszus munkájában. A kongresszus anyaga egyébként bő lehetőségeket kínál a különféle polgári módszerek tanulmányozására és kritikai értékelésére, melynek során elvi különbséget lehetett tenni a mai polgári és a marxista iskola módszerei között; a kongresszus menete különben állandóan napirenden tartotta a polgári és a marxista kutatási módszerek összemérésének szükségességét. Az alábbiakban szorosan magyar irodalomtörténeti vonatkozásban foglaljuk össze tapasztalatainkat.

Általában elmondható, hogy az utrechti kongresszus óta megnövekedett az érdeklődés a magyar irodalomtörténeti kutatások iránt, s főleg a marxista irodalomtudomány új eredményeivel szemben tapasztalható várakozás. Az érdeklődés föléledéséhez nagymértékben hozzájárult az 1962-ben Budapesten rendezett összehasonlító konferencia és ennek eredményeit összefoglaló kiadványunk („La littérature comparée en Europe orientale”), továbbá a személyes kapcsolatok bővülése és kedvező alakulása. Eredményeinkről és a budapesti konferenciáról többen is elismerően szóltak, pl. *W. A. P. Smit* elnöki megnyitóbeszédében. Különösen sokat tettek ezen a téren azok a külföldi tudósok, akiknek az elmúlt években volt alkalmuk hazánkban személyesen megismerkedni az itt folyó munkával és kutatási terveinkkel. Közülük *J. Voisine* alelnököt, lille-i professzort kell kiemelnünk, aki egymagában is sokat tett a kölcsönös kapcsolatok és a tudományos együttműködés fejlesztésének érdekében. Idegen nyelvű publikációink némi gyarapodása következtében a magyar irodalom történetével kapcsolatos tanulmányok kezdenek szaporodni a nemzetközi szakirodalomban, aminek kézzelfogható jelei azok az utalások és hivatkozások, amelyekkel az egyes előadók létek a kongresszus folyamán. Az is örömdetes jelenség volt, hogy az utrechti kongresszushoz viszonyítva sokszorososan megnövekedett a magyar résztvevők előadásainak száma.

A kilenc magyar delegátus közül heten tartottak előadást, hárman magyar irodalmi vonatkozású témáról. *Bán Imre* összefoglaló jellegű kiselőadása („L'adaptation et l'originalité dans la littérature hongroise avant 1800”) lényegében a reneszánsz és a barokk kor irodalmi tudatának tükrében vizsgálta meg a magyar irodalomban az adaptáció és az eredetiség problematikáját, de kitékintést adott a felvilágosodás korának irodalmára is. — A másik két előadás egy-egy konkrét téma feldolgozásával kapcsolatos. *Süpek Ottó* előadásában („L'influence de Victor Hugo en Hongrie à l'époque des réformes. Contribution à la définition du terme d'influence”) a magyar reformkor talán legjelentősebb irodalmi hatásával: Victor Hugo „fortune

intellectuelle"-jével foglalkozott, s főként azokat az elvi kérdéseket elemezte, amelyek a hugói hatás lényegének megértéséhez vezetnek. Így elsősorban Hugó eszmei hatásának befogadási feltételeit, azt az ideológiai rokonságot vizsgálta, amely magyarázatul szolgál, hogy a nagy francia romantikus viszonylag miért később jutott szóhoz a magyar irodalomban, miért az ő hatása volt döntő, és miért éppen a drámaíró Hugót kedvelték a reformkori írók. Ez az elemzés olyan általános következtetésekké vezetett, amelyek az „influence” terminus definíciójához is szolgáltatnak értékes adalékokat. Közülük az a legfontosabb, amelyet *Süpek* „történelmi kiválasztódásnak” nevezett. Ez az alapja ugyanis annak, hogy adott kor önkifejezési szükségletei mely író, mely műfajt és milyen műveket adoptálnak. *Süpek* színvonalas előadása eredményes módszertani kísérlet egy fontos magyar irodalomtörténeti jelenség korszerű megvilágítására. Elismeréssel szólunk hozzá többben, köztük *N. Pöpa* jassy-i, *M. Strzalkowa* krakkói, *Bán Imre* debreceni és *J. Roos* strasbourg-i professzorok. — *Hopp Lajos* az eredetiség és az utánzás kérdését vizsgálta a „Törökországi Levelek”-ben („La question d'imitation et d'originalité dans les Lettres de Turquie de Kelemen Mikes”). Szakítva a hatáskutatás felületes föltevésével és az erőltetett irodalmi párhuzamok keresésének régen divatos módszerével, az előadó két döntő ponton igyekezett megragadni a legnagyobb magyar levélíró eredetiségének és az imitáció bonyolult összefüggésének problémáit: a műfaj és a stílus vonatkozásában. Elemzése az eddigieknél pontosabb álláspont kialakításához vezetett a művészi magyar levél-műfaj megszületésének kérdésében. Mikes újdonsága és eredetisége eszerint abban áll, hogy egy általa bevezetett irodalmi műfaj és stílus tudatos művelésével szerencsésen szintetizálta a hazai fejlődési körülmények között létrejött erdélyi prózastílust egy modernebb stílusideállal, újjáteremtve és művészi fokra emelve a magyar levélformát. Ebben a folyamatban nem az esetleges minták imitációjának mozzanata a döntő, hanem a francia irodalmi kultúra egy ágának termékeny asszimilációja. A levont elvi tanulság: az írói eredetiség nem zárja ki az alkotó kölcsönhatások formáit (pl. a művészi imitációt); egy külföldi irodalmi modell (téma, műfaj, stílus) alkotó felhasználásának folyamata magában rejtheti az újat teremtő írói egyéniség originális vonásait, a nemzeti irodalmi hagyomány megkülönböztető sajátosságait. A hozzászólók közül *R. Etiemble* oárizsi és *J. Voisine* lille-i professor Mikes szubjektív egzotizmusa, török vonatkozásai és személyes stílusa iránt érdeklődött: *Sötér I.* főleg Rákóczi-ra vonatkoztatva, Bossuet és Fénelon fölfelehető eszmei hatására célzott a felvilágosodott nemzeti abszolutizmus értelmezése szemszögéből: *R. Shackleton* oxfordi Montesquieu-kutatót Mikes és az „Espion turc” s a „Lettres peranes” vonatkozásai lepték meg.

A magyar irodalom tárgyköréből elhagyott előadások alapján megállapítható, hogy összehasonlítható igénnyel feldolgozott magyar témák iránt erős érdeklődés tapasztalható a külföldi szakemberek részéről. Ennek kézzelfogható jele pl. hogy *R. Shackleton* oxfordi folyóirata, *M. Bataillon* pedig a *Revue de Littérature Comparée* számára kért tanulmányt Mikes Törökországi Leveleiről. (Magyar írók fölfedezése a múlt évi tours-i ülésszakon is emlékezetes mozzanatot volt Balassi és Zrínyi esetében.) Ezek az írók nemzetközi vonatkozásban érdekes témákká váltak, mert a hazai és az európai irodalmi jelenségek összefüggéseinek megvilágításával új szempontokat visznek a nemzetközi szakirodalomba. Mérlegelni kellene az ilyen öröndetes tapasztalatokat külföldi publikációink megválasztásában, és bizonyos következtetéseket sem ártana levonni hazai szempontú kutatási terveink elkészítésekor.

Az AILC kedvező alkalmat nyújt a polgári és a marxista irodalomtörténet képviselői közötti tudományos eszmecsere és vitára, a termékeny személyi kapcsolatok elmélyítésére. Politikai vonatkozásban is sokraértelmezhető *W. A. P. Smit* volt elnök megnyitójára, *R. Welck* záróbeszéde és az új elnök, *R. Shackleton* programadása. Ezekben a kollégiai és tudományos együttműködés méltatása mellett jutott tér az elvi és a világnézeti álláspontok különbözősége figyelembevételével várható viták bő lehetőségeinek is. A Társasággal való további kapcsolat kiépítése előnyös lehet a marxista irodalomtudomány eredményeinek, nemzetközi publikációs lehetőségeinek bővítése szempontjából. Elősegítheti az őszinte együttműködést az a tény is, hogy az AILC V. kongresszusa 1967-ben Belgrádban kerül megrendezésre, továbbá az is, hogy a Társaság vezető szerveiben a lengyel és a jugoszláv alelnök mellett helyet kapott a Comité consultatif-ben egy magyar tudós is, *Sötér István* személyében.

Végül említésre méltó, hogy a fribourgi kongresszus könyvkiállításán három kiadvány képviselte a magyar irodalomtörténetírást: „La littérature comparée en Europe orientale.” Bp. 1962. — „La littérature hongroise et la littérature européenne.” Bp. 1964. — Helikon Világirodalmi Figyelő 1964. 1. sz. — mindhárom az Akadémia Kiadó gondozásában jelent meg.

Hopp Lajos

A Petőfi-bibliográfiáról

A katalóguscédulákon lektorálásra kész bibliográfiát Kiss József és H. Törő Györgyi szerkeszti, kisebb-nagyobb megszakításokkal, ill. kiesésekkel 1957 óta. Az adatok száma (az utánközlésekkel, ismertetésekkel, új kiadásokkal együtt) — a szerkesztés folyamán történt selejtezés után — hozzávetőlegesen 12—15 000, ami kb. 750—1000 nyomtatott lapot tesz ki.

A bibliográfia a magyar nyelvű Petőfi-irodalmat öleli fel, a költő fellépésétől, 1842-től kezdve 1963 végéig. Az anyaggyűjtés nemcsak az önálló művekre és folyóiratokra terjedt ki, hanem a hírlapok, iskolai értesítők, naptárak, röplapok és plakátok idevágó anyagát is a lehetőség szerint értékesítette, köz- vagy gépiratban levő anyagot azonban nem vett figyelembe. Egy korábbi terv szerint a magyarországi Petőfi-bibliográfiát készítettük volna el, amely tehát csak a hazai forrásokat vette volna tekintetbe, nyelvi korlátozástól függetlenül. Később azonban nyilvánvalóvá vált, hogy a nyelvi szempontú összeállítás kevésbé komplikált s egyúttal hasznosabb is. Ezután került sor Kiss József romániai és H. Törő Györgyi csehszlovákiai gyűjtő-útjára, melynek során igyekeztünk az itthon hiányzó vagy hiányos erdélyi, ill. felvidéki forrásokat feldolgozni. Egyéb külföldi (magyar nyelvű) forrásokból az OSzK anyaga alapján merítettünk.

Bibliográfiánk természetesen tudományos jellegű, tehát az anyaggyűjtés, az adatok elrendezése és leírása során egyaránt elsősorban a Petőfi-kutatás és általában az irodalomtörténet érdekeit tartottuk szem előtt, de ezt az elvet nem értelmeltük szűkkeblűen: gyűjtésünkben egyrészt gazdagon van képviselve a népszerű, ismeretterjesztő jellegű irodalom, másrészt Petőfi utóéletének bizonyos, tudományos szempontból kevésbé fontos, a kutatómunka periferiáira eső vonatkozásait sem hagytuk figyelmen kívül: így pl. megtalálhatók az összeállításban a különféle időben és helyen tartott Petőfi-ünnepségek, rendezvények fontosabb beszámolóit, számos alkalmi jellegű és érdekű írás. A Petőfire vonatkozó, önállóan megjelent kiadványokat, tekintet nélkül tudományos értékükre, minden esetben felvettük. Általában mellőztük az összefoglaló irodalomtörténeti munkák, középiskolai tankönyvek, egyetemi jegyzetek Petőfi-fejezeteit és az általános, ill. szaklexikonok Petőfi-címzavait. (De indokolt esetekben eltekintettünk ettől az elvtől, pl.: Gyulai Pál egyet. előadásai.)

Adatgyűjtésünk részben a legfontosabb szakfolyóiratok és számos, a Petőfi-kutatás szempontjából figyelemre méltó népszerű, ismeretterjesztő lap, folyóirat közvetlen átnézése, átlapozása útján, részben pedig különféle közvetett források felhasználásával történt. Ilyen közvetett forrásaink voltak: a korábbi Petőfi-bibliográfiák (pl. Szinyei), általános irodalomtörténeti bibliográfiák (pl. Petrik, Pintér), repertóriumok (Figy, ItK stb.), folyóiratok indexkötetei (Száz, MNy), könyvtári katalógusok (OSzK), Petőfi-monográfiák, tanulmányok bibliográfiai összeállításai, utalásai, lapkivágat-gyűjtemények (Petőfi Irodalmi Múzeum), sajtófigyelőszolgálat, az MTA Irodalomtörténeti Intézete Bibliográfiai Osztályának különféle gyűjtései. Minden közvetett forrásból nyert adatot az eredeti helyen ellenőriztünk, ill. a saját szempontjaink szerint dolgoztunk fel.

Adatgyűjtésünk eredményessége természetesen nem lehet száz-százalékos, egyrészt azért, mert a számításba jövő tengernyi forrásnak csak egy szerény töredékét dolgozhattuk fel közvetlen végignézés útján (pl. nem volt módunk egyetlen egy hosszabb napilap-sorozat átlapozására sem), másrészt pedig a források számottevő részének hiánya vagy hozzáférhetetlensége miatt (pl. a második világháború utáni jugoszláviai magyar sajtó Petőfi-vonatkozásaiból éppen emiatt alig került a gyűjtésünkbe adat). Nem szabad megfelekednünk arról, hogy több mint 120 esztendőnyi időszakról van szó, melynek — a kifejezetten szaktudományi irodalom bizonyos területeitől eltekintve — majdnem teljes nyomtatott könyv- és sajtóanyagában lehet Petőfi-vonatkozások felbukkanására számítani (de például orvosi szaklapokban is találtunk Petőfi-cikkeket, a társadalomtudományok különféle, az irodalomhoz közelebb vagy távolabb eső ágait nem is említve). Mégis, újabban végzett ellenőrző próbáink azt mutatják, hogy egyre kevesebb a még hiányzó adat, ilyeneket inkább csak a meglehetősen nehezen felkutatható utánközlések vonatkozásában találtunk.

Bibliográfiánk 3 főrésze tagolódik: I. Petőfi művei. II. A Petőfiről szóló munkák, írások. III. A Petőfi-kultusz anyaga és irodalma. Az I. főrész Petőfi összes, válogatott és egyes műveinek minden önálló, kötetes kiadását s életében megjelent munkáinak minden egyes nem-önálló közlését is regisztrálja; 1850-től kezdve csak a kiadatlan szövegek, ill. variánsok közléseit veszi tekintetbe a nem-önálló anyagban, tehát a lapok, folyóiratok pusztá utánközléseit mellőzi.

A Petőfi-irodalom anyaga 3 nagyobb fejezetre oszlik: az elsőkben az általános esztétikai-irodalomtörténeti-életrajzi jellegű, a másodikban kifejezetten a költő költői működésére, műveire vonatkozó adatok, a harmadikban pedig Petőfi életének, életrajzának adatai sorakoznak. E főrész anyagának tagolása sok tekintetben problematikus volt s az egyes fejezetek közötti érintkezéseket, „átfedéseket” sűrű utalásokkal kellett kiküszöbölni. (Pl. az egyes művek kelet-

kezésére s az életrajz egyes mozzanataira egyaránt vonatkozó adatok, egyes művek s a róluk szóló irodalom, a monográfiák s az életrajzok esetében.) Az életrajzi fejezetet a *Petőfi-család* bibliográfiai anyaga egészíti ki.

A *Petőfi-kultusz* fejezet széles területet ölel fel: 1. Általános vonatkozások (Petőfi-Társaság, Petőfi-Ház, ünnepek, emlékhelyek, emléktáblák, -művek, Petőfi-kutatók és kutatások), 2. Petőfi a szépirodalomban és egyéb művészetekben (szobrászat, festészet, zene, film stb.), 3. Petőfi műveinek fordításai és irodalmuk. Ez utóbbi fejezetről meg kell jegyezni, hogy mivel összeállításunk csak magyar nyelvű források adatait tartalmazza, a fordítások közül természetesen csak azokat veszi számba, amelyek ezekben kerültek közlésre (számuk tehát viszonylag csekély), annál gazdagabb viszont a különféle idegen nyelvű fordításkötetek, fordítások magyar nyelvű ismertetéseinek anyaga s a fordítások elméletével, történetével foglalkozó írásoké.

Összeállításunk *annotált* bibliográfia: az annotációk tömör tárgymegjelölések; értékelő megjegyzéseket általában nem tartalmaznak. Jelentős részük csak az anyag megszerkesztését szolgáló eligazítás volt, melyet az adat pontos besorolása automatikusan feleslegessé tesz (pl. egy-egy Petőfi-kötetre vagy monográfiára vonatkozó recenziók esetében).

A bibliográfia lehetőleg regisztrálja az összes *átvételeket* és *utánközléseket* (eltekintve egyes művek említett, 1850 utáni pusztá, nem önálló újraközléseitől) és rámutat ezek esetleges eltéréseire. Ezek közül ugyanis a kutató kiválaszthatja a számára legkönnyebben elérhető; egyébként pedig ha ezeket nem tüntetnénk fel, a bibliográfiából kifejtett adatokat sejtethetne bennük. Ezek természetesen nem jelentenek külön bibliográfiai tételt, mert az első közlés adataihoz kapcsolódnak, az eltérő adatok feltüntetésével.

A bibliográfia anyagának *elrendezése* az említett főrészekben, ill. fejezeteken belül általában tárgyi, a természetes összefüggésekhez igazodó, de gyakran éltünk az alfabetikus elrendezés módszerével, ha ez látszott a legcélszerűbbnek (pl. a helynevek, személynevek vagy nyelvek szerinti csoportosítás eseteiben); a végső rendezési elv pedig (a tovább már nem tagolt alfejezeteknél) minden esetben az időrend. Az ismertetések mindig a szóban forgó mű után következnek (ugyancsak időrendben), ugyanígy jártunk el az egyes művekre, írásokra vonatkozó — fontosabb — hírek, közlemények (és az említett utánközlések) eseteiben.

A *technikai* kérdésekben (címléírás, rövidítések, utalások) általában az MTA Irodalom-érténelmi Intézete Bibliográfiai Osztályának gyakorlatához igazodunk. Főbb eltérések: Petőfi összes, válogatott és egyes művei kötetes kiadásainak címléírása részletesebb (még a cm-méretet is megadja), a periodikákból vett adatoknál lehetőleg mind a számot, mind a dátumot megjelöltük; olyan esetekben, amikor a pontosabb terjedelem a lapszámokból nem állapítható meg, a hasábian vagy sorokban kifejezett terjedelmet is megadtuk; az annotációk — a fentiekben kifejtettek szerint — általában valamivel részletesebbek.

A kiadványt részletes és célszerűen tagolt *név-, ill. címmutatóval* és lehetőleg a földrajzi nevek indexével kívánjuk ellátni. Ezt egyelőre a külön katalógusok helyettesítik, melyeket a gépelt cédulák kópiáiból állítottuk össze.

Kiss József

Intézeti hírek

(1964. augusztus 1—október 31.)

Kirsti Ojanen, a helsinki egyetemi könyvtár munkatársa, a Kulturális Kapcsolatok Intézete meghívására augusztus 23-án érkezett Budapestre s egy hónapot töltött itt, Intézetünk vendégéeként, a lappföldi irodalomra vonatkozó szakbibliográfia anyagának kiegészítésével.

*

Az Association Internationale de Littérature Comparée IV. Kongresszusán (Fribourg, augusztus 31—szeptember 5.) az Intézet munkatársai közül *Sötér István*, *Bor Kálmán*, *Hopp Lajos*, *Klaniczay Tibor*, *Nyíró Lajos* és *Vajda Gy. Mihály* vett részt. A Kongresszus egyik fő előadását *Klaniczay Tibor*, Intéze-

tünk igazgatóhelyettese tartotta „Que faut-il entendre par 'littérature nationale'?” címen; az Intézet tagjai közül előadást tartott még: *Hopp Lajos* („La question d'imitation et d'originalité dans les Lettres de Turquie de Kelemen Mikes 1690—1761”), *Nyíró Lajos* („Originalité nationale d'une littérature pendant la domination coloniale: la littérature du Viet-nam”) és *Vajda Gy. Mihály* („Perspectival Change of Literary Phenomena Viewed from a National or an International Angle”).

*

Miroslav Kacer, a prágai Ustav pro Ceskou Literaturu tudományos titkára augusztus 31-én érkezett hazánkba, egy hetes itt-

tartózkodása alatt megbeszéléseket folytatott Intézetünkben a jövő évben megrendezendő szocialista irodalomtörténeti intézetvezetők tanácskozásának előkészítésére.

*

Szeptember 1-én megkezdte munkáját Intézetünkben *Csapláros István*, a varsói egyetem magyar docense, aki a magyar és lengyel akadémia közti egyezmény keretében egy hónapot töltött itthon a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok történetére vonatkozó kutatások céljából.

*

V. *Kovács Sándor*, Intézetünk tudományos munkatársa, szeptember 2-án utazott négy hétre a Német Demokratikus Köztársaságba a Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin vendégeként. Útja során az alábbi városokban végzett könyvtári és levéltári kutatásokat: Berlin (Finnisch—ugrisches Institut der Humboldt-Universität, Universitätsbibliothek, Staatsbibliothek), Gotha (Landesbibliothek), Erfurt (Wissenschaftliche Bibliothek), Jena (Universitätsbibliothek), Halle (Universitätsbibliothek, Franckesche Stiftung) és Lipcse (Universitätsbibliothek). Az NDK-ban folyó reneszánszkutatásokról megbeszéléseket folytatott *Johannes Irmscher* és *Szent-Iványi Béla* berlini professzorokkal (Humboldt-Universität), valamint *Max Steinmetz* lipcsei egyetemi tanárral (Karl-Marx-Universität).

*

Szeptember 8-án Velencébe utazott *Miklós Pál*, Intézetünk tudományos titkára, s részt vett a Fondazione Giorgio Cini által rendezett VI. Corso Internazionale d'Alta Cultura három hetes előadásorozatán, amelynek főtémája „Kultúra és művészet a mai civilizációban” volt.

*

Szeptember 10-én érkezett hazánkba *Ingeborg Spriewald* és *Werner Lenk*, a berlini Német Tudományos Akadémia két munkatársa, akik két hetes itt-tartózkodásuk alatt magyar irodalomtörténeti kutatásokkal foglalkoztak.

*

Szeptember 17-én látogatta meg Intézetünket *Werner Mittenzwei*, az NDK tudományos ismeretterjesztő társulatának főtíkára, aki a TIT vendégeként tartózkodott Budapesten.

*

André Gisselbrecht, a Nouvelle Critique, a francia Kommunista Párt elméleti és kulturális folyóiratának szerkesztője, szeptember 23-án látogatott el Intézetünkbe, s az Intézet

munkatársaival aktuális elméleti kérdésekről tartott megbeszélést.

*

Szeptember 24-én látta vendégül Intézetünk *Graham Storey*, cambridgei egyetemi tanárt, aki Dickens-kutatásairól számolt-be Intézetünk munkatársainak.

*

Szeptember 30-án utazott Jugoszláviába *Kiss Ferenc*, Intézetünk munkatársa; négy hetes tanulmányútján Kosztolányi fiatalkori emlékei után kutatott Szabadkán.

*

Október 1-én látogatta meg Intézetünket *dr. Heinz Kindermann*, egyetemi tanár, a bécsi Tudományegyetem Színháztudományi Intézetének igazgatója és *Margret Dietrich*, a bécsi Tudományegyetem Drámatörténeti Tanszékének tanára.

*

Október 2-án az MTA Nyelv- és Irodalomtudományi Osztálya, az Országos Béketanács és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság által az Akadémia dísztermében Madách Imre halálának 100. évfordulója alkalmából rendezett tudományos emlékülésen *Sötér István* levelező tag, Intézetünk igazgatója tartott előadást „Madách és a koreszmék” címmel.

*

Október 3-án Csesztvén, a Madách Imre szobrának leleplezése alkalmából rendezett emlékülésen *Komlósi Aladár*, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság elnöke, Intézetünk tud. főmunkatársa tartott emlékbeszédet.

*

Október 22-én meglátogatta Intézetünket *Eduard Winter*, a berlini Német Tudományos Akadémia tagja, a német szlavisztika kiváló képviselője s Intézetünk munkatársaival folytatott beszélgetést az őt érdeklő szakmai kérdésekről.

*

Augusztusban jelent meg a fribourgi összehasonlító kongresszus alkalmából közreadott tanulmánykötet: „Littérature Hongroise — Littérature Européenne.” (Études de littérature comparée publiées par l'Académie des Sciences de Hongrie à l'occasion du IVe Congrès de l'Association Internationale de Littérature Comparée.) Az Intézet munkatársai közül az alábbiak járultak hozzá tanulmányokkal a kötet anyagához: *Bor Kálmán*, *Diószegi András*, *Gerézy Rabán*, *Hopp Lajos*, *Horváth Károly*, *Illés László*, *Képes Géza*, *Klanczay Tibor*, *Nyíró Lajos*, *Sötér István*, *Szabolcsi Miklós*, *Sziklay László*, *Vajda Gy. Mihály*.

Magyar irodalomtörténetírás. 1963

(Bibliográfia)

A jelenlegi összeállítás alapelvei azonosak a múlt évben közreadott bibliográfia elvi és szerkesztési szempontjaival (vö. ItK 1963. 645.). Az anyag elrendezésében csak annyi változás történt, hogy egy korszakon belül az általános jellegű és egyes írókra vonatkozó tanulmányoktól elkülönítve, betűrendben soroljuk fel az irodalomtörténeti érdeklő könyvekről 1963-ban megjelent recenziókat. Pótlásra nem vállalkoztunk, kivéve a *Nyelv- és Irodalomtudományi Közleményeket*, amelynek 1962. évi 2. száma 1964-ben látott napvilágot. Az anyaggyűjtést április 30-án zártuk le.

Ezuttal is köszönettel kell megemlítenem, hogy munkámban Bor Kálmán (külföldi periodikák) és Kapuvári Anna (magyar anyag egy része, szerkesztés) voltak a munkatársaim.

V. Kovács Sándor

Rövidítések

- AAcadPaedSzeg = Acta Academiae Paedagogicae Szegediensis. Series Linguistica et Litteraria.
 AEthn = Acta Ethnographica Academiae Scientiarum Hungaricae.
 AHistArt = Acta Historiae Artium Academiae Scientiarum Hungaricae.
 Alf = Alföld
 ALitt = Acta Litteraria Academiae Scientiarum Hungaricae.
 AnnaUnivScientBp S.Phil = Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae. Sectio philologica. Tom. IV.
 AUnivSzeg = Acta Universitatis Szegediensis. Acta Historiae Litterarum Hungaricarum. Tom. III.
 BRPh = Beitrage zur Romanischen Philologie (Berlin)
 BorsSz = Borsodi Szemle
 CommBHMH = Communications ex Bibliotheca Historiae Medicae Hungaricae.
 Egri TanárKföiskTudK = Az egri Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei. Tom. I.
 ÉI = Elet és Irodalom.
 Ethn = Ethnographia
 FK = Filológiai Közlöny
 HK = Hadtörténeti Közlemények
 IgSzó = Igaz Szó (Marosvásárhely)
 ИИЛит = Иностранная Литература (Москва)
 ISz = Irodalmi Szemle (Pozsony)
 ItK = Irodalomtörténeti Közlemények
 Jkor = Jelenkor
 Kort = Kortárs
 Kr = Kritika
 KvKt (Debrecen) = Könyv és könyvtár. A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtárának közleményei.
 LettrFr = Les Lettres Françaises (Paris)
 ЛитГ = Литературная Газета (Москва)
 LK = Levéltári Közlemények
 LSz = Levéltári Szemle
 MKsz = Magyar Könyvszemle
 MNy = Magyar Nyelv
 MNyr = Magyar Nyelvőr
 MPszSz = Magyar Pszichológiai Szemle
 MTA I. OK = A Magyar Tudományos Akadémia I. Osztályának Közleményei.
 MTA II. OK = A Magyar Tudományos Akadémia II. Osztályának Közleményei.
 MTud = Magyar Tudomány
 Nagyvv = Nagyvilág
 NHQu = The New Hungarian Quarterly
 MüvtÉrt = Művészettörténeti Értesítő
 NyItudK = Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények (Kolozsvár)
 NyK = Nyelvtudományi Közlemények
 OSzK Évk = Az Országos Széchényi Könyvtár Évkönyve
 PárttK = Párttörténeti Közlemények
 PedSz = Pedagógiai Szemle
 SlovLit = Slovenská Literatura (Bratislava)
 Soprsz = Soproni Szemle
 StudLitt = Studia Litteraria. A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Magyar Irodalomtörténeti Intézetének Közleményei. Tom. I.
 StudSlav = Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae.
 Szabó Ervin KtÉvk = A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Évkönyve. Tom. X.
 Száz = Századok
 Ttáj = Tiszatáj
 TörtSz = Történelmi Szemle
 Univ = Universitas (Tübingen—Stuttgart)
 Úf = Új Írás
 Vasi Sz = Vasi Szemle
 ViF = Világirodalmi Figyelő
 Vig = Vigilia
 ВонЛит = Вопросы Литературы (Москва)
 Vsg = Valóság

I.

(Általános rész)

- Angyal, Andreas: Konferenz der Ungarischen Akademie der Wissenschaften. Univ Nr. 1. 99.
 Bálint Sándor: A szegedi táj történeti mondavilágából. Ethn 38—54.
 Barta János: Líraelméleti alapfogalmak. StudLitt Barta János: Irodalom és realizmus. Alf 5. sz. 55—64., 7. sz. 54—68.
 Bencze József: A magyar kalendáriumok orvostörténeti vonatkozásairól. CommBHMH 30. sz. 9—59.
 Csanda Sándor: A magyar-szlovák irodalmi és kulturális kapcsolatok kutatásának problémáiról. AAcadPaedSzeg
 Dezsényi Béla: A váci sajtó története képekben. MKsz 276—277.
 Dobossy László: Az előítélet ellen. ISz 662—664. [Szempontok és adalékok a cseh-magyar kulturális kapcsolatok történetéhez.]
 Dolanský, Julius: A kelet-európai irodalmak összehasonlító-történeti kutatása. ViF 36—46.
 Fónai László: Kaposvári nyomdászhat a múltban és ma. Somogyi Írás 43—50.
 Fügedi Elek: Még néhány adat a cseh, szlovák és magyar kölcsönös versfordításról. ISz 333—334. [Az ISz 1959/3. számában megjelent tanulmány 2. része.]
 Gábor Ernő: A kritikai kiadásokról. Vsg 3. sz. 102—104.
 Gáldi, Ladislav: Quelques reflets du vers anisosyllabique slave dans les littératures hongroises et roumaines. International Journal of Slavic Linguistics and Poetics. No. 6. 120—132.
 Hársfalvi Péter: Irodalom — szociográfia — szociológia. Alf 8. sz. 64—69. [vö. Bata Imre: Az irodalmi szociográfia szükségessége. Alf 10. sz. 53—57.]
 Hágy Gyula: Történelmi dráma — társadalmi dráma. Kort 1301—1305.
 Illés László: Régi viták az avantgardról. Kr 2. sz. 6—17.
 Ilyés Gyula: A költői nyelvőről. Úf 1215—1219.
 Jancsó Elemér: A színház-történeti kutatás időszerű kérdései. Korunk 545—547.

- Kemény G. Gábor: A rokontudományok folyóiratainak magyar irodalomtörténeti vonatkozású írásai 1960-ban. (Bibliográfia) ItK 260–266.
- Kemény G. Gábor: A rokontudományok folyóiratainak magyar irodalomtörténeti vonatkozású írásai 1961-ben. (Bibliográfia) ItK 395–400.
- Klanciczay Tibor: Egy kelet-európai összehasonlító irodalomtörténet lehetőségei. ViF 47–55.
- Klanciczay Tibor: Nézeteltérések a „nemzeti jelleg” körül. Kr 1. sz. 17–27.
- V. Kovács Sándor: Magyar irodalomtörténetírás. 1962. (Bibliográfia) ItK 645–655.
- Kóhalmi Béla: A művek sorsa és a bibliográfia. MKsz 4–26.
- Kópeczi Béla: A magyar irodalom külföldön. Kort 444–448.
- Kunszery Gyula: Európai „seregszemle”. FK 388–407. [XVII–XX. sz.]
- Kunszery Gyula: La matière hongroise du „Petit Larousse” 1963. ALitt 180–181.
- Major Maté: Egységes művészetszemlélet! Jkor 977–983.
- Мажейко, А.: Литература сближает народы. Литература и мааства. (Минск) окт. 15. (Belorusz nyelven)
- Mihalik Zoltán: A művészi valóság. Jkor 1159–1164.
- Módis László: Adalék régi debreceni temetők emlékeihez. Alf 12. sz. 102–103.
- Módis László: A Református Kollégium tudományos gyűjteményei. Alf 6. sz. 59–61.
- Módis László: Helyreigazítások a Debreceni Református Kollégiumi Nagykönyvtárról megjelent dolgozatokhoz. KvKt (Debrecen) [uo. Molnár Pál válasza.]
- S. Molnár Edit: Szépirodalmi szöveg megértésének nevelésélektani vizsgálata. MPszSz 281–286.
- Nagy, Péter: Problems of Hungarian Literary Criticism. Some remarks on G. F. Cushing's Study. NHQu No. 11. 132–135.
- Nemeskürty István: A magyar film és a magyar irodalom. Jkor 540–545.
- Németh László: A magyar nyelv ereje és gyengéje. Kort 1531–1535.
- Неупокоева, Ирина: Будапештская конференция по сравнительному изучению литератур. Вестник Академии Наук СССР (Москва) 5. sz. 91–93.
- Неупокоева, Ирина: Международная конференция в Будапеште. ВopЛит 3. sz. 94–99.
- Péter László: A folyóirat-repertoriumok kérdéséhez. KvKt (Debrecen)
- Pintér Zoltán: A művészet tárgya, forrása. Jkor 1164–1169.
- Pók Lajos: Irodalomtudomány és közönség. Kr 3. sz. 45–47.
- Polet, S.: Hongaarse poezie. Litterair paspoort (Amsterdam), 167. sz. 140.
- Rába György: Műfordítás és összehasonlító irodalomtörténet. ViF 124–127.
- Radó György: Az észt irodalom Magyarországon. FK 223–242.
- Rózsa György: Az Akadémiai Könyvtár tudományos munkája és kiadványai. MTud 127–129.
- Sinkó Ervin: Magyarországi látogatás után. Híd 1239–1255. [Főleg az irodalomtörténetek 1955-ös nacionalizmus-vitájáról.]
- Sötér István: A komplex-összehasonlító kutatások elvi kérdései. ViF 10–17.
- Sötér István: Jegyzet a kritikáról és az irodalomtörténetről. Kr 4. sz. 3–5.
- Szabó György: Conférence on Comparative Literature à Budapest. NHQu No. 9. 178–179.
- Сабольчи, Миклош: Творческий метод и конкретные критики. ВopЛит 11. sz. 99–102.
- Szentmihályi János: A bibliográfia és az irodalomtörténet. OSzK Évk
- Sziklay, László: Einige methodologische Fragen der vergleichenden Literaturgeschichte. (Die ungarisch-slawischen literarischen Beziehungen.) StudSlav 311–335.
- Sziklay László: Összehasonlító Irodalomtudományi Konferencia Budapest. MTud 53–57. [1962. okt. 26–29.]
- Tökés László: A mikrokártya és a kutatók. MKsz 130–146.
- Tuskés Tibor: Az írói magatartásról. Jkor 168–170
- Vajda György Mihály: Az összehasonlító kelet-európai irodalomtörténet felé. Korunk 267–272. [Az 1962-ben tartott budapesti kongresszus.]
- M. Velenyák Zsófia: Beke Ödön tudományos munkássága. NyK 464–473.
- Vitányi Iván: A valóság tükrözése és megváltoztatása. Vsg 1. sz. 42–56.
- Weber Antal: Reflexiók egy vitához. Kr 3. sz. 41–45. [Irodalomtörténet és kritika.]
- Wurmser A.: Petit pays, grande littérature. Les Lettres Françaises, 991. sz. 2.
- [–]: A magyar levéltári irodalom bibliográfiája. 1962. LK 351–358.

Ismertetések

- A hatszázéves Debrecen. Debrecen, 1961. Ism.: Benda Kálmán, Száz 1139–1140. Tamás Anna, ItK 394–395.
- A könyv és a könyvtár a magyar társadalom életében az államalapítástól 1849-ig. Bp. 1962. Ism.: Galambos Ferenc, Vsg 5. sz. 105–107.
- A magyar irodalom története. 1849–1905. Bp. 1963. Ism.: Bessenyei György, Vsg 4. sz. 118–120. Gyárfás Imre, BorsSz 5. sz. 82–88.
- A magyarországi művészet története. 1–2. köt. Bp. 1961–1962. Ism.: Komlövcski Tibor, ItK 632–635.
- A magyar stílisztika útja. Bp. 1961. Ism.: Jelenits István, ItK 384–385. J. Nagy Mária, NyItudK 1962. 325–330.
- Anthologie de la poésie hongroise. Paris 1963. Ism.: Gaucheron, J. Europe 407. sz. 122–123. Sötér István, Nouvelle Revue Française 128. sz. 309–315.
- A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. 1960–1961. Bp. 1961. Ism.: Komlövcski Tibor, ItK 392–393.
- A szomszéd népekkel való kapcsolataink történetéből. Bp. 1962. Ism.: Balázs Mihály PedSz 953–958. Dersi Tamás, Vsg 3. sz. 106–107. Käfer István, ISz 431–433. Lökös István, ItK 528–531. Szalantai Rezső, Úf 1499–1501.
- Bárczi Géza: A magyar nyelv életrajza. Bp. 1963. Ism.: Imre Samu, MNyr 411–415. Papp László, Vsg 4. sz. 120–121.
- Benda Kálmán – Irinyi Károly: A négy száz éves debreceni nyomda (1561–1961). Bp. 1961. Ism.: Molnár József, MTud 781–782. Tóth András, Száz 186–188.
- Csanda Sándor: Valóság és illúzió. Bratislava, 1962. Ism.: Tarnóc Márton, ItK 392.
- Debreceni bibliográfia. Debrecen, 1961. Ism.: Tamás Anna, ItK 394–395.
- Fábián – Szathmári – Terestyéni: A magyar stílisztika vázlata. Bp. 1958. Ism.: J. Nagy Mária, NyItudK 1962. 325–330.
- Felhő Ibolya – Vörös Antal: A helytartótanácsi levéltár. Bp. 1961. Ism.: Gyenis Vilmos, ItK 252–253.
- Füst Milán: Látomás és indulat a művészetben. Bp. 1963. Ism.: Dévényi Iván, Jkor 669–671.
- Gáldi László: Ismerjük meg a versformákat. Bp. 1961. Ism.: Péczely László, ItK 247–250.
- Hevesi Sándor: A drámaírás iskolája. Bp. 1961. Ism.: Osváth Béla, ItK 640–641.
- Honti János: Válogatott tanulmányok. Bp. 1962. Ism.: Bárkányi János, Ethn 135–142. Voigt Vilmos, AEthn 195–201.
- Kanyar József: Somogy megye levéltára. Kaposvár, 1962. Ism.: Babics András, Jkor 479–480. Hadnagy Albert, LSz 247–252.
- Klanciczay Tibor – Szauder József – Szabolcsi Miklós: Histoire abrégée de la littérature hongroise. Bp. 1962. Ism.: Hopp Lajos, ItK 636.

- Kleiss, M., Börsenblatt für den deutschen Buchhandel. Nr. 62. 1250—1252.
- Kozocsa Sándor: A magyar irodalom bibliográfiája. 1956—1957. Bp. 1961.
- Ism.: Péter László, ItK 118—119.
Szalatalnai Rezső, MKsz 381—383.
- Könnyű László: Az amerikai magyar irodalom története. New York 1961.
- Ism.: Illés László, ItK 241—243.
- Lirica ungherese del' 900. Parma 1962.
- Ism.: Toti, G., Rinascita 3. sz. 31.
- Magyar elbeszélők. 1—4. köt. Bp. 1962.
- Ism.: Keresztury Dezső, NHQu No. 9. 63—78.
- Magyar színház-történet. Bp. 1962.
- Ism.: Vajda György Mihály, ItK 236—238.
- Mocsár Gábor: Szellem és századok. Debrecen 1962.
- Ism.: Julow Viktor, Alf 8. sz. 82—86.
- Pogány József: Kultúra — alkultúra. Bp. 1962.
- Ism.: József Farkas, ItK 773.
- Pražák, Richard: Mad'arská reformovaná inteligence v českém obrození. Praha, 1962.
- Ism.: BARKÁNYI Zoltán, VfF 317—318.
- Rubinyi Mózes: Emlékezések és tanulmányok. Bp. 1962.
- Ism.: Láng József, ItK 773—774.
- Sinkó Ervin: Magyar irodalom. Szubotica, 1961.
- Ism.: Bán Imre, ItK 627—629.
- Somlyó György: A költészet évadai. Bp. 1963.
- Ism.: Horváth Zsigmond, Jkor 1188—1189.
B. Nagy László, Kr 4. sz. 53—55.
- Stillsztikai tanulmányok. Bp. 1961.
- Ism.: J. Nagy Mária, NyitudK 1962. 325—330.
- Szalay Károly: Szatíra és humor. Bp. 1963.
- Ism.: Bógel József, Kr 1. sz. 62—63.
- Szentmihályi János — Vértessy Miklós: Útmutató a tudományos munka magyar és nemzetközi irodalmához. Bp. 1963.
- Ism.: Galambos Ferenc, Vság 6. sz. 126—127.
- Sziklay László: A szlovák irodalom története. Bp. 1962.
- Ism.: Kovács Sándor Iván, ItK 629—632.
- Tanulmányok a magyar-orosz irodalmi kapcsolatok köréből. 1—3. köt. Bp. 1961.
- Ism.: Komlós Aladár, ALitt 189—193.
Rév Mária, MTud 225—226. és oroszul: Боллур. 5. sz. 229—234.
- Sziklay László, Zeitschrift für Slavistik 1. sz. 140—144.
- Theatrum. 1962. Bp. 1962.
- Ism.: Mihalik Zoltán, Jkor 1154—1155.
- Turóczi-Trostler József: Magyar irodalom — világ-irodalom. 1—2. köt. Bp. 1961.
- Ism.: Bán, Imre ALitt 183—189.
- Zolnay Vilmos: Miért szép a szép? Bp. 1962.
- Ism.: Zoltai Dénes, MFILSz 2. sz. 329—334.

II.

(Régi magyar irodalom.)

- Bakos József: A magyar Comenius-irodalom. V. közl. Egri TanárFőiskTudK
- Bakos József: Comenius tankönyveinek magyar nyelvű adataira hibás utalás a Nyelvtörténeti Szótárban. MNy 464.
- Balanyi György: Egyházi múltunk tarlójáról. Vig 317—318. [Juhász Kálmán kutatásáról: 1. Egy ismeretlen bencés apátság Szegeden; 2. Az aradi káptalani hiteleshely regesztái 1552-ig.]
- P. Balázs János: Van-e műhely szó a Jókai-kódexben? MNy 487—488.
- Bányai Zsigmond: Ismeretlen szók egy XVIII. századi jegyzetkönyvből. MNy 134—135. [XVIII. e. f. Művelődéstörténeti vegyes bejegyzések latinul és magyarul, versek.]
- Benda Kálmán: Néhány kiegészítés Rimay János leveleivel kapcsolatban. ItK 477.
- Bence József: Szegedi Kőrös Gáspár. Orvosi Hetilap 1902—1905.
- Benda Kálmán: Zrínyi Miklós levele Szunyogh Gyulához. ItK 591.
- Berlász Jenő: Dernschwam János könyvtára. A hazai humanizmus történetéhez. MKsz 301—316.
- Bognár András: Magyar glosszák egy Peibárt kötetben. MNy 223—225. [XVI. sz. első évtizedéből.]
- Bohus Jenő: Ungarischer oder dacianischer Simplissimus. MKsz 362.
- Bónis György: Az Ars Notaria mint retorikai és jogi tankönyv. FK 373—388.
- Borsa Gedeon: A Szent Antalról nevezett ispotályos rend Magyarországon terjesztett nyomtatványai. (1505—1506) OSzK Évk
- Borsa Gedeon: Kísérlet az 1539. évi brassói nyomtatványok megjelenési sorrendjének megállapítására. MKsz 263—268.
- Borsa Gedeon: Régi magyarországi nyomtatványok a szlovákiai gyűjteményekben. MKsz 116—120., 344—347.
- Czegledi Sándor: A Bathhány-kódex kisebb testvére: a Ráday-graduál. MNy 24—29.
- Csapodi, Csaba: Il problema dell' autenticità di Naldo Naldi. (Contributo alla critica delle fonti della Biblioteca Corvina.) ALitt 167—176.
- Csapodi Csaba: Mikor szünt meg Mátyás király könyvfestő műhelye? MKsz 27—42.
- Csapodi Csaba: Sajtóhibából lett „hiteles korvina”. MKsz 332—333.
- Csatkai Endre: Volt-e Sopronban Götjen nevű nyomdász? Soprsz 77—78.
- Csongrády Béla: Apor Péter és Ion Neculce eszmei rokonsága. FK 407—411.
- D. Dömötör Tekla: A kelet-európai színházas kezdetek. Theatrum I.
- Dörnyei Sándor: A XVI. századi szegedi nyomda kérdése. MKsz 357—362.
- Dumitrescu, Dinu A.: Une édition inconnue d'une „Nouve Zeitung” imprimée en Hongrie en 1595. MKsz 120—121.
- Dümmerth Dezső: A budapesti Egyetemi Könyvtár gyűjteményének keletkezése. (1561—1635) MKsz 43—58.
- Eckhardt Sándor: Erős, mint Esztergom vára. MNy 340—341. [Utalással Balassi Bálintra.]
- Eckhardt Sándor: Levelek a XVI. századból. MNy 481—487.
- Eckhardt Sándor: Újabb Balassi-okmányok. ItK 602—612.
- Erdősi Laura: Wernher: De admirandis Hungariae aquis. CommBHMH 103—168. [Wernher György könyvének teljes fakszimile-közlése a magyar fordítással együtt.]
- Esze Tamás: A magyar Praxis pietatis. KvKt (Debrecen) [Medgyesy Pál.]
- Fazakas József: Pótlások Szabó Károly Régi Magyar Könyvtárának I—III. kötetéhez. OSzK Évk
- Geréb László: Pázmány Péter és a magyar irodalom. Világosság 1. sz. 41—44.
- Gerézdí Rabán: Az úgynevezett Jajcai ének-töredék. ItK 718—720.
- Halmaj János: Mélius Juhász Péter. Orvosi Hetilap 2. sz. 77—78.
- Herepei János: A XVI—XVIII. századbéli kolozsvári nyomdások iskolai és szakmabeli végzettsége. MKsz 169—185.
- Herepei János: Hozzászólás a Heltai-Hoffgreffnyomda tulajdonosainak kérdéséhez. MKsz 268.
- Hexendorf Edit: A „jelkiismeret” magyar nyelvű kifejezésének kérdéséhez. MNy 341—344. [A kódexektől Pázmány Péterig.]
- Hopp Lajos: Hermányi Dienes József két levele. ItK 594—596.
- Horváth János: A hun-történet és szerzője. ItK 446—476.
- Imre Samu: Törlejt szavunk és a Szabács Viadala. MNy 7—15.

- Imre Samu: Utószó egy vitához. MNY 408–424. [Szabács Viadala.]
- Iványi Zoltán: Adalékok Dévai Bíró Mátyás származási helyéhez, rokoni kapcsolataihoz. MNY 462–464.
- Jenei Ferenc: Lipsiai Pál levele Melith Péterhez. MKsz 121–122. [1619.]
- Jenei Ferenc: Petkő Zsigmond. Itk 592–594.
- Kardos Tibor: A renaissance és a humanizmus fogalmainak összefüggése. FK 315–324.
- Kardos, Tibor: Le relazioni umanistiche italo-ungheresi e il loro carattere. Annali UnivScient Bp S. Phil
- Karsai Géza: Névtelenség, névrejtés és szerzőnév középkori krónikáinkban. Száz 666–677. [János minorita, Kálti Márk, Thuróczy János stb.]
- Kathona Géza: Megjegyzések Neuser Adám életrajzához és ideológiájához. Itk 328–334.
- Keserü Bálint: A „Conspiratio Kendiana” szerzője. Itk 360–368.
- Keserü Bálint: Epiktétosz magyarul — a XVII. század elején. AUnivSzeg [Thordai János fordításának betűhív kiadásával.]
- Kovács István: Balassi Bálint egyik tanítójának levele. MNY 334–335.
- Kovács István: Somorjai énekmásolatok. MNY 363–365. [Palatics György, Skaricza Máté.]
- Koroknay Gyula: Losonczy Anna Tiszaszentmártonban. Itk 731–738.
- Kumorovitz L. Bernát: A középkori magyar „magánjogi” írásbeliség első korszaka (XI–XII.). Száz 1–31.
- Lehoczky Alfréd: Egy négy száz éves levél. BorsSz 4. sz. 106–107. [Hangonyi György levele. 1563.]
- Levárdy, F.: Il Leggendario ungherese degli Angio conservato nella Bibliotheca Vaticana, nel Morgan Library e nell' Ermitage. AHistArt 75–138.
- Mészáros István: Krónikáink „diák”-jai. FK 161–170.
- Mészáros István: Népi gyermekjátékaink „Lengyel” László királya. Ethn 272–278.
- Mona Ilona: Adatok a középkori magyar irodalom és a magyar népdalszövegek kölcsönhatásához. Ethn 181–201.
- Nagy Barna: Gálszécsi István énekeskönyvének másodíka, nagyrészt ismeretlen kiadása. MKsz 347–356.
- Nemeskürty István: Heltai Gáspár magyar krónikája mint szépprózánk becses darabja. Itk 125–139.
- Nemzet, haza, honvédelem a parasztság és a nem nemesi katonáskodó réteg gondolkodásában. (XV–XVIII. sz.) TörtSz 1. sz.
- Nyíri Antal: A törlejt, a Szabács Viadala, a módszer és egy stílárius kérdés. MNY 162–171.
- Papp, László: Die Frage des „dialekt kulturalny” und die Anfänge der ungarischen Schriftsprache. StudSlav 393–417.
- Papp László: Titkosírás a magyar néphagyományban. MNY 335–336. [Utalások a régi magyar irodalomra.]
- Possevin, J.: Un dialogue culturel Est-Ouest. Études (Paris) 10. sz. 100–103. [A Tours-i humanista konferencia. Varjas Béla, Klaniczay Tibor, Bán Imre stb. előadásairól.]
- Шаманадзе, Н.: Венгерский исследователь и легенда Сурумской крепости. Аהלгалдрда коммунист, 1963. aug. 29. [Vargyas Lajos: A befalazott asszony magyar balladájának keletkezése c. művének német nyelvű kiadásáról.]
- Sárosi Bálint: Sirató és keserves. Ethn 117–122. [Zenei szempontból.]
- Scheiber Sándor: Vándoranekdóta Bornemisánál. Itk 55.
- Schram Ferenc: Népköltészeti töredékek a XVI–XVIII. századból. Ethn 548–564.
- Sólyom Jenő: A két Ács Mihály életrajzához. Itk 55–58.
- Somogyi Éva: Adalék Zrínyi és az 1653–59. évi horvátországi parasztfelkelés történetéhez. Itk 232–235.
- Szabó György: Szamosközi István műveltségéhez. NyItudK 1962. 371–373. [Függelék: Zamoyski Jánosné Báthory Grizeldisz levele Kocsárdi Gálffy Jánoshoz. 1589. XII. 12.]
- Szabó T. Attila: 1. Az egri bíró és hites polgárainak levele Fodor Ötvös István kolozsvári főbíróhoz és az ötvös céhmesterekhez 1558-ból. — 2. Tattrosi zálogosító levél 1575-ből. — 3. Udvarhelyszéki tetemrehívás és ítélet 1590-ből. MNY 360–363.
- Szabó T. Attila: Daczó Máté fogarasi várnagy három levele Nádasdy Tamáshoz. NyItudK 1962. 373–376. [1549–1552. Faksimilével.]
- Szabó T. Attila: Erdélyi levelek a XVI. századból. MNY 92–94.
- Szent-Iványi Béla: Czvittinger „Specimen”-jének első ismertetője. Itk 477–478.
- Szigeti Kilián: A Mátyás-graduale eredetének kérdése. MKsz 327–332.
- Szigeti Kilián: Középkori hangjegyes kódxétőredékek a Soproni Állami Levéltárban. Soprsz 29–40., 145–149.
- Szigeti Kilián: A közegyi titkos levéltár középkori kódxétőredéke. Vasi Sz 86–89.
- Tolnai, Gábor: Zur Geschichte der Faust-Sage in Ungarn (Gesang des Albert Molnár). ALitt 3–19.
- Cs. Tompos Erzsébet: A pécsi székesegyház kótarának kentauros oszlopféjezete és szírienes gyámköve. Adalék a XI. századi magyar épületplasztika ikonográfiájához. MűvtÉrt 113–120. [Zoerard és Benedek legendája.]
- Tóth Endréné — Rápcsányi László: Egy 1664-es kalendáriumban található egyidejű bejegyzések Zrínyi Miklós hadjáratairól. Szabó Ervin Kt. Évt.
- Újváry Zoltán: Árgirus és Tündér Ilona vásári festményen. Ethn 109–110.
- Valkó Arisztid: Mátyás király könyvtárának maradványai és Arany János. MKsz 333–334.
- Varga Imre: A nemesi verses pasquillus (Szentpáli Ferenc). Itk 287–302.
- Vértes O. András: XVII. századi közlés a Volga-menti magyarokról. NyK 411–412.
- Vízkeleti András: Weiss Mihály soproni diák emlékönyve. Soprsz 167–169. [1718.]
- Zátory Sándor: Könyvnyomda Csepregen, a XVII. század első felében. Vasi Sz 85–89.

Ismeretesek

- A barokk. Bp. 1963.
Ism.: Tóth Béla, Alf 6. sz. 85–86.
- Angyal, Andreas: Die slawische Barockwelt. Leipzig, 1961.
Ism.: Klaniczay Tibor, Itk 93–94. és ALitt 197–199.
- Balassi Bálint összes versei és Szép magyar komédiája. Bp. 1961.
Ism.: Kovács Sándor Iván, Itk 370–373.
- Benda Kálmán — Maksay Ferenc: Ráday Pál iratai. II. 1707–1708. Bp. 1961.
Ism.: Benczédi László, LK 291–292.
- Berkovits Ilona: A magyarországi corvinák. Bp. 1962.
Ism.: Csapodiné Gárdonyi Klára, MKsz 290–291. Solitéz Zoltánné, MűvtÉrt 233–235.
- Borzák István: Az antikvitás XVI. századi képe. (Bornemiza-tanulmányok.) Bp. 1960.
Ism.: Szilágyi János György, FK 273–274. Scheiber Sándor hozzászólása, FK 274–275.
- Bucsay, Mihály: Geschichte des Protestantismus in Ungarn. Stuttgart, 1959.
Ism.: Révész Imre, Száz 707–709.
- Comenius Magyarországon. Bp. 1962.
Ism.: Klaniczay Tibor, Itk 769–770. Ravasz János, PedSz 364–366.
- Crosnensis Ruthenus, Paulus: Carmina. Varsoviae, 1962.
Ism.: Gerézdi Rabán, Itk 385–386.
- Diószegi Vilmos: A sámanhít emlékek a magyar népi műveltségben. Bp. 1958.
Ism.: Hoffmann Tamás, Száz 1395.
- Feyl, Othmar: Beiträge zur Geschichte der slawischen Verbindungen und internationalen Kontakte der Universität Jena. Jena. 1960.
Ism.: Niederhauser Emil. Száz 213–215.

- Fitz József: A magyar nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története, 1. rész. Bp. 1959.
Ism.: Klaniczay Tibor, ItK 636–637.
- Gerézdi Rabán: A magyar világi líra kezdetei. Bp. 1962.
Ism.: Komlószi Tibor, ALitt 193–197.
Nemeskürty István, Kr 4. sz. 51–53.
- Gerics József: Legkorábbi gesta-szerkesztésünk keletkezésrendjének problémái. Bp. 1961.
Ism.: Boronkai Iván, ItK 107–110.
- Gyórfy György: Az Árpádkori Magyarország történeti földrajza. 1. Bp. 1963.
Ism.: Maksay Ferenc, LK 238
- Heltai Gáspár: Cancionale, az az historias énekes könyv... Colosvarot 1574. Bp. 1962.
Ism.: Gyenis Vilmos, ItK 388–389.
- Istvánffy Miklós: A magyarok történetéből. Bp. 1962.
Ism.: V. Kovács Sándor, ItK 532–533.
- Izsepi Edit: Végvári levelek. 1660–1682. Bp. 1962.
Ism.: Benczédi László, Száz 710–711.
Kiss András, BorsSz 1. sz. 109.
Zimányi Vera, LK 112.
- Jügel, Karl-Heinz: Hungarica-Auswahl-Katalog der Universitätsbibliothek Jena. Weimar, 1961.
Ism.: Benda Kálmán, Száz 1133.
V. Kovács Sándor, ItK 386–388.
- Kardos Tibor: A magyarországi humanizmus kora. Bp. 1955. Ism.: Pražák, Richárd, BRPH II. No. 1. 201–205.
- Kemény János önéletrisa és válogatott levelei. Bp. 1959.
Ism.: Perjés Géza, Száz 425–427.
- P. Kiss István: Jeruzsálemi utazás. Róma, 1958.
Ism.: Klaniczay Tibor, ItK 375–378.
- Kultúrtörténeti szemelvények a Nádasdiak 1540–1550-es számadásából. Bp. 1959–1960.
Ism.: Baraczkai István, LK 289–291.
Jenei Ferenc, ItK 373–374.
- Kumorovitz, L. B.: Die erste Epoche der ungarischen privatrechtlichen Schriftlichkeit im Mittelalter (XI–XII. Jahrhundert). Bp. 1960.
Ism.: Kubinyi András LK 109–110.
- Markó Árpád: Egy elfelejtett magyar írókatona (Jakkó László huszárkapitány. 1781–1833.) Bp. 1960.
Ism.: Kávássy Sándor, HK 364–365.
- Melius Juhász Péter: Herbarium. Bp. 1962. (CommBHMH 23. sz.)
Ism.: Kathona Géza, ItK 531–532.
- Mezey, Ladislaus: Codices Latini medi aevi Bibliothecae Universitatis Budapestinensis. Bp. 1961.
Ism.: V. Kovács Sándor, ItK 767–768.
- Mikes Kelemen: Törökországi levelei. Bukarest, 1963.
Ism.: Ficzy Dénes, IgSzó I. 969.
- Nemeskürty István: A magyar széppróza születése. Bp. 1963.
Ism.: Rónay György, Vig 689–692.
- Nyilas Márta: Pest-Buda a 18. század költészetében. Bp. 1961.
Ism.: Jenei Ferenc, ItK 533–534.
- Ozorai Imre vitairata. Krakkó, 1535. Bp. 1961.
Ism.: Havas László, ItK 110–111.
- Pápai János törökországi naplói. Bp. 1963.
Ism.: Heckenast Gusztáv, Száz 1363–1364.
- Papp László: Nyelvjárás és nyelvi norma XVI. századi deákjaink gyakorlatában. Bp. 1961.
Ism.: Kőhegyi Mihály, ItK 251.
- Pirnát, Antal: Die Ideologie der Siebenbürger Antitrinitarier in den 1570er Jahren. Bp. 1961.
Ism.: Révész Imre, Száz 883–885.
- Ráday Pál iratai. 1–2. köt. Bp. 1955–1961.
Ism.: Bán Imre, ItK 238–240.
- Régi magyar filozófusok. XV–XVII. század. Bp. 1961.
Ism.: Kaposi Márton, ItK 251–252.
- Régi Magyar Költők Tára. XVII. század. 2. köt. Bp. 1962.
Ism.: Véghe Ferenc, ItK 525–528.
- Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdíszítés a XVI. században. Bp. 1961.
Ism.: Jenei Ferenc, ItK 105–107.
- Szabolcsi Bence: A magyar zene évszázadai. 1–2. köt. Bp. 1959–1961.
Ism.: Stoll Béla, ItK 766–767.
- Szentpéteri Imre – Borsai Iván: Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke. II. k. Bp. 1961.
Ism.: Komjáthy Miklós, LK 284–288.
- Szerémi György: Magyarország romlásáról. Bp. 1961.
Ism.: Varjas Béla, ItK 637–638.
- Virágh Ferenc: Krónikák és históriás énekek a török-kori Kőrös-Maros közéről. Békéscsaba, 1961.
Ism.: Komlószi Tibor, ItK 768–769.
- Weszprémi István: Magyarország és Erdély orvosainak rövid életrajza. 1. Bp. 1960.
Ism.: Benda Kálmán, Száz 725–726.
- M. Zemplén Jolán: A magyarországi fizika története 1711-ig. Bp. 1961.
Ism.: Tarnai Andor, ItK 638.

III.

(Felvilágosodás és reformkor)

- A. E.: Berzsényi Dániel emléktáblája soproni lakóházán. Soprsz 364–365.
- Antall József: Eötvös József és a Politikai Hetilap engedélyezése. MKsz 100–107.
- Bácsi György: Még nyílnak a völgyben... FK 430–432. [Petőfi.]
- Barcza József: Kazinczy Ferenc első könyvtára Sárospatakon. MKsz 92–98., 242–249.
- Barlay László: Benyovszky Móric és a magyar könyvnyomtatás a XVIII. században. MKsz 371.
- Bíró Ferenc: Kazinczy és Péceli. ItK 140–148.
- Bisztray Gyula: Petőfi egyik forradalmi költeménye – Mikszáthnál. ItK 725–727.
- Bodgál Ferenc: Szűcs Sámuel lengyelországi utazása 1839-ben. BorsSz 2. sz. 78–83. [Szemelvények.]
- Borbáth Károly: A jakobinus káté kolozsvári másolójáról. Korunk 259–261. [Gedő József, 1778–1855.]
- Bözödi György: Petőfi egy napja. ItK 422–430.
- Büky Béla – Csengeryné Nagy Zsuzsa: Székely Bertalan illusztrációi egy tervezett Petőfi-életrajzhoz. MTud 482–491.
- Csanda Sándor: Egy téves irodalomszemléletről. ISz 630–636. [Petőfi hatása Koloman Banskell költészetére.]
- Deák Gábor: A történetíró Gvadányi József. BorsSz 2. sz. 65–77.
- Dénes Gizella: Dunántúli Petőfi-emlékek nyomában. Vig 313–315
- Dienes András: Petőfi nemesi származásának kérdése. ItK 20–28.
- Domokos Sámuel: Ismeretlen adatok S. Micu-Klein, Gh. Sincal és P. Maier működéséről a budai egyetemi nyomdánál. FK 184–199.
- Faludi Szilárd: Eötvös József emlékezete. PedSz 10. sz. 910–914.
- Fenyő István: Fessler Oroszországban. ItK 720–722.
- Fried István: Rummy Károly György, a kultúrközvetítő. 1828–1847. FK 204–218.
- Fried István: Rummy Károly György soproni éve. Soprsz 69–74.
- Fried István: Rummy Károly György soproni vonatkozású gyűjteménye. Soprsz 282–284.
- Fried István: Verseghegy Ferenc, a pedagógus. Köznevelés 794–795.
- Hegedűs Ferenc: Egy szentszéki ügyirat Kisfaludy Sándorné betegeskedéséről. Vig 639–640.
- Herepei János: Hozzászólás Vita Zsigmondnak „Adalék az erdélyi színjátszás történetéhez” című cikkéhez. ItK 185–186.

Hrusovskij, Igor: Petőfi. ISz 636—638.
 Jancsó Elemér: „Mint az égő faklya, mely setétben lángol.” IgSzó I. 953—957. [Batsányi János.]
 Jankovich Ferenc: Virág Benedek ébresztése. ÉI 31. sz. 5.
 Jánosvázy György: A Csongor és Tünde értékeléséhez. ItK 29—43. [Vörösmarty Mihály.]
 Jelebeanu, Eugen: Petőfi nyomában — románok között. Korunk 882—886.
 Joós Ferenc: Katona József ismeretlen közleménye? ItK 479—480.
 Juhász Béla: Fodor Gerzson és Csokonai. StudLitt
 Juhász Géza: Csokonai a kicsapatás után. Alf 7. sz. 78—82. [Cs. ismeretlen levele. 1795. júl. 26.]
 Juhász Géza: Csokonai dunántúli klasszicizmusa. Alf 11. sz. 68—71.
 Juhász Géza: Csokonai verselése. StudLitt
 Julow Viktor: A nippuri szegény ember meséje és a Ludas Matyi ó-romániai népmese-mintájának kérdése. ItK 678—690.
 Kakassy Endre: A balafalvány iskoladráma. Korunk, 548—549. [Occisio Gregori in Moldavia Vodae tragedice expressa. 1778.]
 Kelecsényi Ákos: Nagy István élete és gyűjtőmunkája. MKsz 334—340. [Régiséggyűjtő, Jankovich Miklós barátja.]
 Kenderesi Mihály: A romantikus költői stílus jegyei Berzsenyinnél. MNY 445—456.
 Keresztury Dezső: A Bán bán körül. Úf 760—766. [Katona József]
 Keresztury Dezső: Festetics György és a magyar irodalom. ItK 557—565.
 Keresztury Dezső: The First Hungarian Translator of Ossian. NHQu No. 12. 163—171.
 Kilián István: A Miskolci Melodiárium. BorsSz 4. sz. 68—83. [XVIII—XIX. sz. fordulójáról.]
 Kókay György: Az újságírói hivatásról a felvilágosodás korában. MKsz 86—92.
 Kókay György: Batsányi a Magyar Museum elődeiről és követőiről. MKsz 249—252.
 Kókay György: Nemzeti könyvtárunk megalapításának visszhangja a korabeli magyar sajtóban. OSzK Évk
 Kostyál István: Festetics László kísérletei közkönyvtárak alapítására. OSzK Évk
 Kovács Győző: Batsányi útja a jakobinus mozgalomig. MTud 672—678.
 Kőnczei Ádám: Ez még nem népballada. — Petőfi betyárköltészet és betyárballadánk. — NyItudK 1962. 330—336.
 Kulcsár Adorján: Engedett-e Matyi a ludak árából? MNYr 341. [Fazekas Mihály.]
 Kunszery Gyula: Batsányi János születésének 200. évfordulója. Vig 382—383.
 Lengyel Imre: Váradai Szabó János könyvtára. KvKt (Debrecen)
 Lukácsy Sándor: Eötvös József. ÉI 36. sz. 3.
 Lukácsy Sándor: Kőlcsey és a világirodalom. Nagyv 1697—1700.
 Lukácsy Sándor: Petőfi arca előtt. ItK 273—286.
 Lukácsy Sándor — J. Soltész Katalin: Petőfi szavai nyomában. MNYr 216—220.
 Maasaar, R.: Sándor Petőfi. Edasi, jan. 6. [Észtl.]
 Mezősi Károly: Petőfi két névsora. Ttáj 8. 1—2.
 Mezősi Károly: Új adatok Petőfi kunszentmiklósi kapcsolatairól. ItK 480—483.
 Mezősi Károly: A követjelölt Petőfi megbuktatása. Jászkunság 3. sz. 104—109.
 Monori Erzsébet: Új adatok Sopron magyar színesztetéhez 1841-ig. SoprSz 267—269.
 Némédi Lajos: Egy 1790-es röpiratunk szerzősége. ItK 596—598.
 Némédi Lajos: Forradalom és kultúra. (Batsányi János 1793—95-ben.) Egrl TanárFőiskTudK
 Pálffy Endre: Két végpósz eszmei rokonsága. FK 413—420. [Ion Budai — Deleanu „Tiganiada” és Arany János „A nagyidai cigányok”].
 Palkó István: A szerelem trilógiája. Embertudományi tanulmányok Vörösmartyról. Életünk No. 2. 97—103.
 Péczely Piroska: Soproni vonatkozású diákversek a keszthelyi Helikon könyvtárában. SopSz 278—281.

Radó György: Észk témájú magyar hősi eposz. 1801-ből. FK 411—413. és észk nyelven is: Keelja Kirjandus (Tallinn). 38—40. [Perecsényi Nagy László: Szakadár esthonniai magyar fejedelem bujdosása.]
 Sándor József: A kiskunlacházi Petrovits-féle szerződés. ItK 722—725.
 Sarióska Ernő: Bolyai Farkas, ahogy egy diákja emlékeztetésében élt. MTud 141—146. [Kóos Ferenc]
 Sinkó Ervin: Csokonai Vitéz Mihály. Híd 511—523.
 J. Soltész Katalin — Lukácsy Sándor: Petőfi szavai nyomában. MNYr 216—220.
 Somkúti Éva: Egy XVIII. századi főúri könyvtár olvasóforgalma a múlt század első felében. OSzK Évk
 Szabó Ferenc: Izgatással vádolt Petőfi-vers a szegedi törvényszék előtt — 1932-ben. Ttáj 12. sz. 1—2.
 Szabó Flóris: Pázmándi Horváth Endre ismeretlen műve Pannonhalmán. ItK 334—336.
 Szauder József: A magyar szentimentalizmus problémái. ItK 405—421.
 Szeghalmi Elemér: Kereszténység és haladás Eötvös József gondolatvilágában. Vig 465—470.
 Szeghalmi Elemér: Rájnis és irodalmi harcai. Vig 319—320.
 Szeli István: „A francziák ellen magyarok s hivatok — véres fegyverrel miért indulátok?” Híd 158—171. [Jakobinus-mozgalom.]
 Sziklay László — Vargha Balázs: A Szelemedai a csikobőrös kulacsokhoz két szlovák fordítása. AACadPaedSzeg [Csokonai Vitéz Mihály.]
 Tardy Lajos: Az első francia nyelvű magyar irodalomtörténet. ItK 228—232. [Besze János munkája.]
 Sz. Tinn Mária: Pásztori daljáték 1830-ból. ItK 58—59.
 Tóth András: Az Egyetemi Könyvtár a ferenci abszolutizmus korában. (1790—1823) MKsz 186—213.
 H. Törő Györgyi: Bem francia nyelvű hadijelentései Petőfi kézírásában. ItK 219—228.
 H. Törő Györgyi: Petrovics-tól Petőfi-ig. ItK 598—599.
 Turczel Lajos: A magyar irodalom évfordulói. ISz 327—329. [Batsányi János, Berzeviczy Gergely.]
 Urbán Aladár: Történeti adalékok egy Petőfi vers címváltozataihoz. ItK 339—342.
 Varannai Aurél: Dumas père Petőfi-fordításai. FK 432—436.
 Varannai, Aurél: John Bowring and Hungarian Literature. Part I. ALitt 105—148.
 Vargha Balázs — Sziklay László: A Szelemedai a csikobőrös kulacsokhoz két szlovák fordítása. AACadPaedSzeg [Csokonai Vitéz Mihály.]
 Vértes O. August: Dombi Márton ismeretlen francia-magyar szótára. MNY 30—40.
 Vincze László: Ein Philanthropist in Ungarn (Samuel Tessedik). ALitt 21—58.
 Vita Zsigmond: Egy reformkori forradalmi röpirat eredete és elterjedése. MKsz 252—258. [Csengery József: Európának politikai elnézése 1825-ben.]
 Vita Zsigmond: Társadalombírálat régi iskolai színpadokon. Korunk, 1391—1394.

Ismertetések

Az opera történetéből. Bp. 1961.
 Ism.: Bíró Ferenc, ItK 258—259.
 Bodolay Géza: Irodalmi diaktársaságok 1785—1848. Bp. 1963.
 Ism.: Kovács Győző, ItK 764—766.
 Czeglédi Imre: Petőfi Gyulán. Gyula, 1961.
 Ism.: H. Törő Györgyi, ItK 389.
 Csapláros István: Sprawy polskie w literaturze wegierskiej epoki oswiecenia. Warszawa, 1961.
 Ism.: Sziklay László, ItK 254.
 Forradalom és papi rend. Bp. 1961.
 Ism.: Lukácsy Sándor, Száz 878—880.
 Szekeres László, ItK 389—390.
 Földi János: A' versírásról. Bp. 1962.
 Ism.: Bíró Ferenc, ItK 534—535.
 O. Nagy Gábor, MNYr 489—491.

Hankiss Elemér — Berczeli A. Károlyné: A Magyarországon megjelent színházi zsebkönyvek bibliográfiája. XVIII—XIX. század. Bp. 1961. Ism.: Staud Géza, ItK 257—258.

Illyés Gyula: Petőfi. Bp. 1963. Ism.: Fodor Ilona, Új 1139—1145.

Kelemen László naplója és feljegyzései. Bp. 1961. Ism.: Mályuszné Császár Edit, ItK 253—254.

Kisfaludy Sándor: Napló és francia fogságom. Bp. 1962. Ism.: Fenyő István, ItK 111—112.

Mezősi Károly: Petőfi családja a Kiskunságban. Bp. 1961. Ism.: Imre Lajos, Ttáj 5. sz. 4. Tasnádi Attila, ItK 113—114.

Mint az égő fálya, mely setétben lánghol. Bukarest, 1962. Ism.: Szigeti József (Románia), Korunk 272—273.

Reychman, Jan: Ze stosunków kulturalnych Polsko — węgierskich w epoce oświęcienia. Warszawa, 1960. Ism.: Csapláros István, Száz 713—714.

Ruzsiczky Éva: Irodalmi nyelvi szokásaink a nyelvújítás korában Kazinczy tájshasználatát alapján. Bp. 1963. Ism.: R. Hutás Magdolna, MTud 780—781.

Schmidt, Leopold: Die Entdeckung des Burgenlandes im Biedermeier. Eisenstadt 1960. Ism.: Angyal Endre, Soprsz 92—93.

Szaunder József: A romantika útján. Bp. 1961. Ism.: Kovács Győző, MTA I. OK 389—392.

Szöveggyűjtemény a forradalom és szabadságharc korának irodalmából. Bp. 1962. Ism.: Somogyi Sándor, ItK 619—621.

Tanulmányok Petőfiről. Bp. 1962. Ism.: Baranyi Imre, ItK 510—513.

Vörösmarty Mihály összes versei. Bp. 1961. Ism.: Rígó László, ItK 112—113.

IV.

(A XIX. század irodalma)

Abkarovits Endre: A lázadó Gárdonyi. Gárdonyi-emlék.

Antal Árpád: Kriza János és Szentiváni Mihály költészete. IgSzó II. 723—731. [Bibliográfiával.]

Bakos József: Gárdonyi diákéve Sárospatakon. BorsSz 6. sz. 85—87.

Bakos József: Gárdonyi Géza és a magyar nyelv. MNy 399—411.

Balog Edgár: Világirodalmi figyelő. Korunk, 875—877. [Az Acta Comparationis Litterarum Universarum fejlécének fényképével.]

Barla Gyula: Kemény Zsigmond 1848-ban. StudLitt

Béládi Miklós: Az új Kegyenc. Kr 3. sz. 8—13. [Teleki László.]

Belyei László: A korszerű Gárdonyi-kép néhány kérdése. Jkor 735—741.

Belyei László: Gárdonyi Somogyban. Somogyi írás 74—81.

Berczik Árpád: János Arany, der erste ungarische vergleichende Literaturwissenschaftler. ALitt 59—89.

Berencz János: Vázlat Gárdonyi műveinek pedagógiai vonatkozásairól. Gárdonyi-emlék.

Berkovits Ilona: Zichy Mihály Madách-illusztrációi. MTud 163—175.

Bertényi Iván: A Toldi szerelme heraldikája. MTA I. OK 295—325.

Bisztray Gyula: Petőfi egyik forradalmi költeménye — Mikszáthnál. ItK 725—727.

Czobor László: Az első munkásábrázolás a soproni színpadon (1873). Soprsz 249—254. [Szigligeti Ede: Strike.]

Csapláros, István; Józef Ignacy Kraszewski und seine Beziehungen zu Ungarn. StudSlav 147—177. [Csatkaí Endre] Cs. E.: Csornai színházi élet 1860-ban. Soprsz 360. [Szigligeti Ede, Szigeti József.]

Csukás, István: Stefan Krčmery a madarskà literatura. SlovLit 41—53.

Dánielisz Endre: Adalékok Arany János 49-es tévénységéhez. ItK 336—338.

Fenyő István: Arany-levél a Lenin-könyvtárban. ItK 186.

Ferenczy Géza: Tűnődés egy Arany János-ügyön és ennek ürügyén. MNy 145—147. [Vö. ItK 1961. 630.]

Gergely Gergely: Gondolatok Gárdonyi egy regénytipusának vizsgálatához. ItK 691—700.

Greza Ferenc: Mikszáth Kálmán és a vásárhelyiek. Bethlen Gábor ált. gimn. évk. (Hódmezővásárhely)

Hegedűs András: Gárdonyi Géza pedagógiai nézetei. (Születésének 100. évfordulójára.) PedSz 668—679.

Hegedűs Géza: Egy elfelejtett előharcos. Fényes Samu centenáriuma. Éi 5. sz. 7.

Kakassy Endre: Adalékok a XIX. század irodalomtörténetének tanításához. IgSzó II. 554—564. [Zilahy Károly.]

Keresztury Dezso: Arany János egy ismeretlen tréfás költeménye. OSzK Évk

Kosáry Domokos: Kemény és Széchenyi 1849 után. ItK 149—170.

Kovács Kálmán: Még egyszer a Gyulai-cikkek gyűjteményéről. ItK 486—492.

Kovács Kálmán: „Mit mond az agg rege?” (Tompa Mihály mondafeldolgozásai.) StudLitt

Kozocsa Sándor: Arany János szerkesztői munkásságához. MKsz 98—100.

Kozocsa Sándor: Petrik Géza vallomása. MKsz 258.

Kőhegyi Mihály: Két ismeretlen Madách-levél. ItK 187—188.

Kubinyi László: Miért Bor a neve annak a vitéznek? MNy350—351. [Arany János].

Ladó Erzsébet: Gárdonyi nőalakjai. Gárdonyi-emlék.

Lukácsy Sándor: Tompa Mihály cikkei a forradalmi sajtóban. ItK 738—741.

Márki Zoltán: Eötvös József. IgSzó 1. sz. 431—437.

Méreiné Juhász Margit: A Mikszáth-levelezésgyűjtemény néhány elvi problémájáról. ItK 189—191.

Nagy Andor: Gárdonyi és a színház. Gárdonyi-emlék.

B. Nagy László: Szembenézni — szabadon. (Reflexiók a két Kegyenchez) Alf 8. sz. 54—64. [Teleki László.]

Nagy Sándor: Gárdonyi történelmi regényeiről. Gárdonyi-emlék.

L. Nagy Zsuzsa: A „nemzeti állam” eszméje Beksics Gusztávnál. Száz 1242—1276.

Németh G. Béla: Beöthy Zsolt. ItK 581—590.

Németh Lajos: Adalékok a századforduló magyar irodalma és képzőművészete kapcsolatához. ItK 44—54.

Okos Miklós: Gárdonyi és Eger. Gárdonyi-emlék.

Pálffy Endre: La parenté d'idées de deux poèmes héroï-comiques. (Le poème épique „Tiganiada” de Ion Budai-Deleanu et celui de János Arany „Les Tziganes de Nagyida”) ALitt 91—104.

Papp Ivánné: Újabb színészettörténeti vonatkozású levelek a Kézirattárban. OSzK Évk [XIX. sz.]

Pâteanu, Gelu: A Toldi fordítása közben. Korunk, 951—953.

Póth István: Csiky Gergely levele szerb fordítójához. ItK 188—189.

Póth István: Gergely Csikys Dramen auf den serbischen Bühnen. StudSlav 283—309.

Prohászka János: Tóth Béla levelei Szarvas Gáborhoz. MNy 294—302.

Rejtő István: A Budapesti Napló és a „hiréli” rovat. MKsz 59—72.

B. Saár Zsuzsa: A Gárdonyi-művek illusztrációról. Gárdonyi-emlék.

Scheiber Sándor: Arany János levele Csengery Antalhoz. ItK 338.
 Scheiber Sándor: Arany János rímjátékaihoz. ItK 191.
 Scheiber Sándor: Magyar írók kéziratai Amerikában és Kanadában. Úf 1259–1260. [Kiss József.]
 Scheiber Sándor: Még egyszer a másvilági hírnökről. (Mikszáth elődei és utódja.) FK 436–437.
 Simkovich Gyula: Gyóni Géza soproni évei. Soprsz 174–178.
 Somogyi Sándor: Gyulai Pál, (1826–1909). MTA I. OK 195–223.
 Somos Lajos: Gárdonyi és a népművelés. Gárdonyi emlék.
 Sötér István: Az irodalom szerepe a „nemzeti ideológiában”. Úf 732–735. [XIX. sz.]
 Sötér István: Buda halála. ItK 1–19. [Arany János.]
 Z. Szalai Sándor – Tóth Gyula: Egy félreértett életmű. Úf 719–724. [Gárdonyi.]
 Tóbiás Áron: Emlékkönyveink és a hazai irodalmi emlékkönyvek. Szabó Ervin Kt Evk [XIX. sz.]
 Trousson R.: Emeric Madach et „La tragédie de l'homme”. – Synthéses (Bruxelles) 203. sz. 355–362.
 Turczel Lajos: A magyar irodalom évfordulói. ISz 327–329. [Gárdonyi Géza.]
 Valkó Arisztid: Mátyás király könyvtárának maradványai és Arany János. MKsz 333–334.
 Waldapfel, József: Gorki et Madách. *Annal UnivScientBp*
 [–]: Szentirmai Elemér emléktáblája Sopronhorpácon. Soprsz 361–362.

Ismertetések

Arany János Kapcsos Könyve. Bp. 1962.
 Ism.: Horiai Györgyné, ItK 255–256.
 Szemző Piroska, MKsz 155–156.

Arany János: Toldi. Trilógia. Bp. 1961.
 Ism.: Dévényi Iván, ItK 114–115.
 Dolgozatok a magyar irodalmi nyelv- és stílus történetéből. Bp. 1960.
 Ism.: J. Nagy Mária, NyItudK 1962. 325–330.
 Nagy J. Béla, NyK 230–232.
 Erdélyi János levelezése. 1–2. köt. Bp. 1960–1962.
 Ism.: Lukács Sándor, ItK 621–625.
 Hegedűs András: Gárdonyi, a néptanító. Bp. 1962.
 Ism.: Gergely Gergely, ItK 536–537.
 Hegedűs András: Győr irodalmi örökségéből. Győr, 1961.
 Ism.: Jenei Ferenc, ItK 638–639.
 Horváth Zoltán: Magyar századforduló. Bp. 1961.
 Ism.: Mérei Gyula, 565–569.
 Nagy Péter, ItK 100–102.
 Illyés Gyula: Másokért egyedül. Bp. 1962. [Teleki László: A kegyenc. Illyés Gyula: A külön.]
 Ism.: Tóth Dezső, Kort 1416–1421.
 Rajnai László, Jkor 671–675.
 Jókai Mór összes művei. 1., 3., 5–6., 7., 12. köt. Bp. 1962.
 Ism.: Barta János, ItK 513–519.
 Kovács Kálmán: Fejezet a magyar kritika történetéből. Bp. 1963.
 Ism.: Rigó László, ItK 751–756.
 Somogyi Sándor, Kr 2. sz. 63–64.
 Mint én, földműves költő... Szemelvények Gózon István elbeszélő költeményeiből. [Bp. 1960.]
 Ism.: Kőhegyi Mihály, ItK 117–118.
 Péterfy Jenő válogatott művei. Bp. 1962.
 Ism.: H. Lukács Borbála, ItK 520–522.
 Rónay György, Vig 175–180.
 Várkonyi Nándor, Jkor 477–478.
 Tanárky Gyula naplója. (1849–1866). Bp. 1961.
 Ism.: Lukács Sándor, ItK 259–260.
 Várkonyi Ágnes: Thaly Kálmán és történetírása. Bp. 1961.
 Ism.: Szabad György, Száz 191–196.

V.

(A XX. század irodalma)

Angyal Endre: A költő és a nagyvilág. József Attila Jugoszláviában. Ttáj 1. sz. 7.
 Balogh Edgár: Ady Asszony-ideálja. Korunk, 61–71.
 Balogh Edgár: Tabáni találkozás József Attilával. IgSzó 1. 99–101.
 Balog János – Mezősi Károly: Berénytől Fegyverházig. Adatok Móra Ferenc családjának történetéhez. Jászknuság 2. sz. 65–68.
 Barabás Tibor: Bródy Sándor emlékezete. Úf 588–591.
 Barabás Tibor: Nagy Lajos arcképe. Éi 5. sz. 2.
 Baranyi Imre: Az ember tragédiája és a pozitivisták hatáskutatás. StudLitt [Madách Imre.]
 Bárdosi Németh János: Emléksorok Kárpáti Aurélról. Jkor 273–274.
 Barla Gyula: Favágó. József Attila verséről. Alf 1–2. sz. 101–104.
 Barta János: Herczeg Ferenc centenáriuma. Éi 38. sz. 5.
 Bata Imre: A Válasz indulása. Alf 11. sz. 59–67., 12. sz. 58–65.
 Batári Gyula: Radnóti Miklós vallomása olvasmányairól. ItK 729–730.
 Benda Kálmán: Kelemen Lajos. MTud 764–766. [Nekrológ.]
 Benkő László: Mutatvány a Juhász-szótárból. AACadPaedSzeg [Juhász Gyula.]
 Bisztray Gyula: Tompa Mihály elfelejtett frásai. ItK 61–72.
 Bodgál Ferenc: Egy ismeretlen borsodi műfordítóról. BorsSz 2. sz. 105–106. [Sz. Szent-Iványi László.]
 Bóka László: Király György emlékezete. MTA I. OK 327–352.
 Bóka László: Tersánszky Józsi Jenő. Kort 1391–1394.
 Bokor László: József Attila Bécsben. ItK 661–677.

Bori Imre: A költő és a halál. (Radnóti egy pályaszakasza tükrében.) Híd, 984–996.
 Bori Imre: Radnóti Miklós eklogáiról. Híd 1198–1221.
 Bori Imre: Változatok a Bolyai-témára. Híd, 259–274. [Németh László.]
 Bors András: A Tanácsköztársaság mártír költője Szegeden. Ttáj 5. sz. 4. [Bors László.]
 Bosnyák István: Kísérlet egy irodalomszemlélet körvonalzására. Sinkó Ervin művészeti hitvallása. Híd 648–665, 724–751.
 Botka Ferenc: A kassai proletkult irodalmi tevékenysége. ISz 428–431., 544–548.
 Botka Ferenc: A nemzetközi proletárodalom problematikája az 1920–1930-as évek fordulóján. Párhuzamok a szovjet, a német és a magyar irodalomban. ViF 160–163.
 Botka Ferenc: Gorkij-dokumentumok. ISz 208–212. [A Kassai Munkás c. napilap 1919–1927. között.]
 Brits Frigyes: Babits Mihály diákéveinek nyomában. Vig 81–89.
 Czine Mihály: Barbárság? Vita Illés Endrével. Kr 3. sz. 34–41. [Móricz leveleinek kiadásáról.]
 Czine Mihály: Gaál Gábor levelei Remenyik Zsigmondhoz. Kr 2. sz. 31–36.
 Czine Mihály: Tersánszky Józsi Jenőről. Úf 1398–1400.
 Csala Károly: A teljesség töredékei. Úf 724–729. [Sándor Kálmán kiadatlan írásából.]
 Csányi László: Gondolatok a modern rím esztétikájáról. Jkor 856–862.
 Csaplár Ferenc: „Ki a faluba.” József Attila hódmezővásárhelyi kapcsolatainak történetéből. Ttáj 1. sz. 1–2.

- Csukás István: A modern magyar líra szlovák fogadtatása: Juhász Gyula a szlovákoknál. AAcad PaedSzeg
- Dévényi Iván: Gyergyai Albert, a művészeti író. Vig 184.
- Dévényi Iván: Kassák Lajos, a képzőművész. Vig 57—58.
- Dévényi Iván: Tersánszky J. Jenő, a képzőművészeti író. Vig 632—633.
- Dévényi Iván: Babits Mihály esztergomi napjai. Idők 1. sz. 69—74.
- Dezsenyi Béla: Aranyossi Pál emlékezete. MKsz 148—149.
- [DíószegiAndrás] D. A.: Juhász Ferenc lírája és a szocialista szépségideál. Kr 2. sz. 43—45.
- Díószegi András: Klasszikus novella — mai novella. ItK 545—556.
- Dobossy, László: Beitrag zur Geschichte der tschechisch-ungarischen literarischen Beziehungen im 20. Jahrhundert. StudSlav 273—282.
- Éder Zoltán: Babits Mihály, újpesti tanítványainak emlékeztetőben. PedSz 534—544.
- Éder Zoltán: Emlékezés Babits Mihály szegedi tanárára. Ttj 11. sz. 9.
- Egri Péter: Világkép és kép Déry Tibor novelláiban. (Szerelem és más elbeszélések.) Alf 11. sz. 85—88.
- Факторович, Димитрий: Слово о венгерской литературе. Звезда (Минск) пкт. Я. № 17. (Belorusz nyelven)
- Faragó Sándor: Adat Kapuvár régi színészetéről. SopSz 360. [1899-ből. Herczeg Ferenc stb.]
- Fehér Ferenc: Nagy Lajos hagyatéka. Kort 433—437
- E. Fehér Pál: Fábry Zoltán, a kritikus. Kr 4. sz. 29—34.
- E. Fehér Pál: József Attila oroszul. Úf 223—226.
- Ferenczi László: A költő és a nagyvilág. József Attila Franciaországban. Ttj 1. sz. 6.
- Ficzay Dénes: Ady házasságának előzményei. Jkor 60—61. [Négy Ady-levél.]
- Ficzay Dénes: Ismeretlen Krúdy-írás. (Krúdy Gyula Aradon.) Jkor 955—956.
- Fodor András: Kalász Márton költészete. Jkor 869—875.
- Fodor Ilona: A Tű foká-tól a Kegycenc-ig. Jkor 25—31. [Illyés Gyula.]
- Fodor József: A nagy magányos. Éi 5. sz. 1. [Nagy Lajos.]
- Fodor József: Emlékek a hőskorszakból. Kort 7—19., 166—177., 360—366., 504—510., 647—656., 807—814., 965—969., 1125—1131. [Karinthy Frigyes, Pap Károly, Sárközi György, József Attila, Bálint György, Mikos Lajos, Osvát Ernő.]
- Fukász György: Reális Jászai-portrét! Úf 995—999.
- Gaal Gaborné: Remenyik Zsigmond leveleiből. Korunk, 264—266.
- Gellért Oszkár: Karinthy Frigyes és a Nyugat. Éi 34. sz. 4.
- Gergely József — Kovács János: Előkerültek a szárszói dokumentumok (MÁV jegyzőkönyvek József Attila öngyilkosságáról.) Éi 48. sz. 1.
- Gondos Ernő: Molnár Zoltán írói arca. Kort 1889—1892.
- Gömöri G.: Recent Hungarian writing. Survey 48. sz. 47—51.
- Gyárfás Miklós: Vita a Molnár-legendával. Úf 1384—1387.
- Gyórfy Miklós: Babits ismeretlen levelei és fiatalkori rímjétekai. ItK 89—92.
- Halasi Andor: Juhász Gyula tragédiája. Somogyi Írás 47—49.
- Havas László: Adalékok József Attila két verséhez. ItK 483—485.
- Herczeg Gyula: A népies prózastílusnak egy sajátos közlésmódja. MNY 203—216. [Tömörkény stb.]
- Hermann István: A művészi egyetemességről. Vság 1. sz. 34—41. [Sarkadi Imre.]
- Hernádi, Paul: Ungarische Dichtung im 20. Jahrhundert. Wort in der Zeit 12. sz. 3—9.
- Hitel Dénes: Kosztolányi Dezső egy elfelejtett verse. ItK 485.
- Holl Béla: Négy vers-sor mögött. Vig 121—123. [Szabó Lőrinc.]
- Horváth Béla: „En Mámor-fejedelem”. MúvtÉrt 165—167. [Ady Endre.]
- Horváth Márton: Szántó Judit. Kort 933—934. [Nekrológ.]
- Horváth Zoltán: „Ugrani már — soha már” (Valóban megtört-e Ady Endre harciassága 1912—13 után?) Úf 239—242.
- Illés László: A marxista kritika egysége — és a hagyományok értelmezése. Kort 893—896. (vö. Kiss Lajos, uo. 714—715.)
- Illés László: Egység és mérték. Kr 4. sz. 34—39. [Marxista kritika, szocialista irodalom.]
- Imre Katalin: Gelléri Andor Endre (1906—1945). MTA I. OK 265—277.
- Imre Katalin: Radnóti Miklós. MTud 791—802.
- Jákó Elemér: Ady és Vulcan a nagyüregdi román iskolában. Korunk 672—673.
- Jancsó Elemér: A hazai kritika és irodalomtörténet-írás a felszabadulás után. IgSzó II. 858—863.
- Jancsó Elemér: Bárd Oszkár kiadatlan levelezéséből. NyitudoK 1962. 365—370. [Kosztolányi Dezső, Gaál Gábor, Karácsony Benő.]
- Jancsó Elemér: Kelemen Lajos életműve. Korunk 1214—1215.
- Jankovich Ferenc: Fodor József költészete. Éi 20. sz. 7.
- Jánosaházy György: Juhász Gyula. IgSzó I. 534—545.
- Jenő István: A költő szegedi és párizsi éveiről mesél egy régi barát. Ttj 1. sz. 8. [József Attila.]
- Jordáky Lajos: A hazai munkásság történetéből. Korunk, 972—977. [„Erdélyi Munkáslap”]
- Jordáky Lajos: Az első kolozsvári szocialista munkáslap. MKsz 214—226. [Erdélyi Munkáslap 1901.]
- József Attila: Letteratura e socialismo. Contemporaneo, 59. sz. 9—35. [J. A. Petőfi Múzeumban őrzött dolgozatának közlése.]
- Йожеф, Фаркас: Октябрь и венгерская литература. ИнЛит (Москва) 1963. 11. sz. 193—199
- József Farkas — Szabó György: Kassák Lajos. (1887—) MTA I. OK 224—241.
- Juhász Géza: Emlékezés Möricz Zsigmondra. Alf 9. sz. 57—60.
- Juhász Géza: Papp Dániel, a jugoszláviai magyar írók idősebb testvére. Magyar Szó 121. sz.
- Kabdebő Lóránt: Szabó Lőrinc a harmincas években. BorsSz 6. sz. 75—85.
- Kabdebő Lóránt: Vas István lírai fejlődése, mint régi értelmiségünk útjának tükrözése. BorsSz 4. sz. 87—97.
- Kabdebő Lóránt: Varselemzés tanulságokkal. BorsSz 1. sz. 91—99. [József Attila.]
- Kántor Lajos: Közéletiség a magyarországi fiatalok prózájában. Korunk, 678—682.
- Kardos Pál: Babits Mihályról. Alf 11. sz. 71—74.
- Kardos Pál: Babits viszonya Adyhoz 1919 után. StudLitt
- Kardos Pál: Vallomás Nagy Lajosról. Éi 5. sz. 1.
- Kardos Tibor: Emlékezés a Batsányi János Körre. Jkor 1177—1180.
- Katkó István: Az első „Dunántúl”-ról. Jkor 890—892.
- Katona Béla: Krúdy Gyula. Alf 5. sz. 29—32.
- Katona Béla: Szabó Lőrinc és a Szabolcs-Szatmár. ItK 492—509.
- Kelemen Ferenc: Juhász Gyula ismeretlen kritikája egy versciklusról. Ttj 4. sz. 7. [Nagy Ilona: Szent világtalajok.]
- Kemény István: Szabó Ervin és a „Világosság”. OSzK Évk
- Kende János: Ismeretlen adalékok József Attila életművéhez. Napjaink 8. sz. 11.
- Kende János: Ismeretlen József Attila-dokumentumok. Napjaink 2. 1. sz. 5.
- Király István: József Attila. Úf 76—82.
- Kiss Ferenc: A hagyomány szerepe a mai mértékben. Kort 1554—1560.
- Kiss Ferenc: A szociográfia lehetősége. Ttj 9. 1—2.
- Kiss Ferenc: Kosztolányi Dezső. (1885—1936.) MTA I. OK 242—264.
- Kiss Ferenc: Legújabb líránk állapotáról. Alf 3. sz. 3—15.
- Kiss Lajos: Irodalom és irodalomtudat. Kort 714—715. (vö. Illés László, uo. 893—896.)
- Kiss Tamás: Emlékezés Krúdy Gyulára. Alf 11. sz. 74—78.
- [Kiss Tamás] K. T.: Két ismeretlen Ady-levelezőlap. Alf 3. sz. 75—76.

- Klaniczay Tibor: A polgári irodalomtörténetírás öröksége és a marxista irodalomtudomány. MTA I. OK 45–66. [Barta János, Horváth Károly, Kovács Agnes, Gáldi László, Vajda György Mihály, Voigt Vilmos, Szabolcsi Miklós, Tóth Dezső hozzászólásaival 67–84.]
- Kocztur Gizella: Tóth Árpád kiadatlan verse. Új 232–233.
- Kodolányi János: A koronatanu: Móricz Zsigmond. Jkor 963–967.
- Kodolányi János: Találkozások és búcsúzások. Jkor 1083–1088. [József Attila sz.]
- Кокла, Т.: О литературной жизни. Nüükogude úrpetaja, 1963. ápr. [Észt nyelven.]
- Komlós Aladár: A magyar marxista kritika kezdetei. ItK 171–184.
- Komlós Aladár: Elfelejtett arcok. ÉI 2. sz. 3. [Komor András, Molnár Ákos]; 4. sz. 5. [Németh Andor]; 10. sz. 5. [Bodor Aladár].
- Komlós Aladár: A Nyugat kritikásai. MTud 578–591.
- Komor, Iona: Ein unveröffentlichter Brief Thomas Manns an József Turóczy-Trostler. ALitt 163–167. [fakszimilével.]
- Kovács János – Gergely József: Előkerültek a szárszói dokumentumok (MÁV jegyzőkönyvek József Attila öngyilkosságáról). ÉI 48. sz. 1.
- Kovács József: Adatok az amerikai magyar szocialista irodalom történetéhez. ItK 356–360.
- Kovács József: A költő és a nagyvilág. József Attila Amerikában. Ttáj 1. sz. 6.
- Kovács József: Juhász Gyula Annájának sopróni szereplése. Soprsz 150–157.
- V. Kovács Sándor: A költő és a nagyvilág. József Attila Németországban. Ttáj 1. sz. 7.
- Kozma Dezső: Bródy Sándor Kolozsvárt. Korunk, 1623–1630.
- Kozocsa Sándor: Gulyás Pál (1881–1963). MKsz 363–364. [Nekrológ]
- Köhegyi Mihály: Két könyvtártörténeti vonatkozású Móra-levél. MKsz 258–260.
- Köpeczi Béla: A modern filológia feladatai a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa után. MTud 233–235.
- Kristó Nagy István: Krúdy-problémák. Jkor 957–963.
- Kristóf Károly: Két Karinty-kézirat története. ÉI 34. sz. 5.
- Krizsó Kálmán: Fénynyomda a századeleji Szászvárosban. Korunk, 392. [1901.]
- Krúdy Zsuzsa: Krúdy műzsái. Jkor 454–459, 526–532.
- Künszery Gyula: Babits Mihály és Szép Ernő ismeretlen kéziratai. ItK 342–355.
- [Lám Béla?] Boncza Berta ismeretlen levele. Korunk 54–55.
- Lám Béla: Csucsá, 1914. Korunk, 56–60. [Ady.]
- László Lajos: „Magát megemésztve másokért világol!” Jkor 633–636. [A pécsi Batsányi János Irodalmi Társaság története.]
- Lengyel Balázs: Áprily Lajos, a műfordító. Jkor 360–363.
- Lewis, M.: Lo sterminio delle oche. Appunti sulla letteratura ungherese. Fiera letteraria (Róma) 2. sz. 4.
- Lewis, M.: Panorama ungherese. Fiera letteraria (Róma) 14. sz. 4.
- Littérature hongroise. Europe 411–412. sz. 3–266. Du sommaire: 1) P. Abraham. Domaine magyar; 2) V. L. Tapié. Liberté et privilèges; 3) Gy. Illyés. En hommage de gratitude; 4) Vercors. Retour au page des ancêtres; 5) E. Tersen. Petite suite hongroise; 6) J. de Beer. Les écrivains du Pen Club; 7) A. Sauvageot. La langue hongroise; 8) A. Gyergyal. De classicisme; 9) A. Lazar. La littérature hongroise en France; 10) B. Köpeczi. La littérature française en Hongrie; 11) L. Böka. Cinq figures du passé; 12) L. Illes. Ecrivains martyrs; 13) M. Szabolcsi. Attila József; 14) M. Béládi. La poésie contemporaine; 15) P. Pandi. Prosateurs; 16) B. Köpeczi. Un romantique hongrois; Mór Jókai; 17) P. Nagy. Le théâtre en Hongrie; 18) B. Szabolcsi. Bartók et la littérature mondiale; 19) Gy. Ortutay. Le folklore hongrois; 20) Chronologie (1895–1962).
- Lovász Pál: Emlékeim a Janus Pannonius Társaságról. Jkor 884–887.
- Lukács Sándor: Juhász Gyuláról. Új 730–731.
- Mádl Antal: A német és magyar történelmi regény az antifasiszta harc szolgálatában. ViF 113–118.
- Markovits György: Egy bátor könyv a fasizmus ellen.. MKsz 260–262. [Gulliver felfedezi a „Harmadik Birodalmat”.]
- Markovits György: Illegális forradalmi versek 1932-ből. ItK 742–750.
- Markovits György: Üldözött irodalom. (Kitiltott, elkobzott, inkriminált prózai írások a Horthy-korszakban.) OSZK Évk
- Marót Miklós: Dr. Zoltán József. (1904–1963.) MKsz 275–276. [Nekrológ.]
- Máté Károly: Fitz József 75 éves. MKsz 364–365.
- Medvigy Mihály: Balanyi György emlékezete. Vig 360–361. [Nekrológ]
- Merényi László: Tóth Árpád háborúellenes írásai 1912–1913-ban. Alf 4. sz. 75–78.
- Mezősi Károly – Balogh János: Berényi Főlegyházi. Adatok Móra Ferenc családjának történetéhez. Jászkunság 2. sz. 65–68.
- Miskolczy Dezső: Juhász Gyula betegsége és halála. CommBHM 27. sz. 165–203.
- Nádass József: Csendes szavak Remenyik Zsigmondról. Jkor 270–272. [Nekrológ.]
- B. Nagy László: Szembenézni (Reflexiók a két Kegyenchez.) Alf 8. sz. 54–64. [Illyés Gyula.]
- Nagy Péter: Szabó Dezső ideológiájának forrásai. ItK 701–717.
- Nyíró Lajos: Realizmus általában – vagy szocialista realizmus? Kr 2. sz. 37–43.
- Oláh Gábor: Részletek naplójából. Alf 1–2. sz. 80–93. [Durkó Mátyás kiadása.]
- Ortutay Gyula: Sík Sándor. Kort 1721. [Nekrológ.]
- Osváth Béla: A Molnár-legenda. Kr 1. sz. 40–46. [Molnár Ferenc.]
- Pap Károlyné: Móricz Zsigmondról. Új 867–871.
- Papp Istvánné: Újabb színezettörténeti vonatkozású levelek a Kézirattárban. OSZK Évk [XX. sz.]
- M. Pásztor József: Szabad Írás. Irodalmi lap 1934-ben. MKsz 317–325.
- Perepatis Antal: Krúdy-levél a Zoltai-hagyatékban. Alf 9. sz. 96.
- Péter László: Sík Sándor emlékezete. Ttáj 11. sz. 10.
- Péter László: Szabó Dezső Szegeden. ItK 72–86.
- Poszler György: Szerb Antal és az angol-amerikai regény. ViF 249–263.
- Póth István: Adalék Móricz Zsigmond pályakezdeséhez. ItK 59–60.
- Réz Pál: Bródy Sándor. ÉI 11. sz. 6.
- Róbert Zsófia: Ady „A mesebeli János” c. versének keletkezéséhez. ItK 727–729.
- Rónay László: A Magyar Vonóségyes hangversenye. Vig 251–252. [Bartók Béla és József Attila.]
- Rónay László: Ezüstkor. (A „harmadik nemzedék” útja a humanizmusig.) Vig 653–662.
- Saitos Valéria: A költő előfizeteket gyűjt. Ttáj 1. sz. 5. [József A.]
- Sargina, Ljudmila: Az orosz és magyar szimbolizmus néhány kérdése. Ady Endre és Alexandr Blok. ViF 154–159.
- Scheiber Sándor: Babits ismeretlen verse és levele Amerikában. ÉI 48. sz. 6.
- Scheiber Sándor: Magyar írók kéziratai Amerikában és Kanadában. Új 1259–1260. [Ady.]
- Scheiber Sándor: Móricz Zsigmond levele Hevesi Simonhoz. Új 1524.
- Siklósi András: A magyarországi sajtó a forradalmak időszakában. 1918–1919. MKsz 73–85.
- Simándy Pál: Első találkozásom Móricz Zsigmonddal Losoncon. Alf 9. sz. 60–65.
- Simon Gyula: Gaál Múzes. (1863–1936.) PedSz 1008–1009.
- Simon István: A kaptafától a poézisig. Jkor 1029–1034. [Bakó József. 1896–1962.]
- Sinkó Ervin: Ady Endre kenyerén. Híd, 20–25.
- Sipka Sándor: A bűn és bűnhődés ábrázolása Móra Ferenc regényeiben. Bethlen Gábor ált. gimn. évk. (Hódmezővásárhely.)
- Somogyi Kálmán: Ady Endre zilahi diák-korában. Látóhatár, október. 170–173.

- Sós Endre: A komoly Karinty. Jkor 144—152.
 Sós Endre: Osvát Ernő. Jkor 849—855.
 Sós Endre: Pünkösti Andor. Úf 871—877.
 Sötér István: Jegyzet a korszerűségről. Kr 2. sz. 3—6.
 Sz. A.: Pap Károly emléktáblája Sopronban. SoprSz 363—364.
 Szabó György — József Farkas: Kassák Lajos. (1887-) MTA I. OK 224—241.
 B. Szabó György-emlékszáma. Hid 11. sz.
 Szabó Gyula: Latinka Sándor hírlapírói és kulturális szervező munkássága. Jkor 1057—1061.
 Саболчи, Миклош: Книги, о которых говорят. (Письмо из Будапешта.) ИнЛит 1963. 12. sz. 231—234.
 Szabolcsi Miklós: Magyar irodalom a két világháború között. MTA I. OK 5—22. [Németh Lajos, Újfalussy József, Illés László és Szilágyi János hozzászólásával és Sötér István zárszavával. 23—43.]
 Szabolcsi Miklós: Szocialista irodalom — ma. Kr 3. sz. 3—8.
 Szántó Tibor: „Amelyről nem adott hírt egyetlen betű sem.” Jkor 892—895. [A második „Dunántúl” c. folyóirat.]
 Szeberényi Lehel: Móríc Leányfalun át. Kor 115—118.
 Szekernyés János: Karikás Frigyes öröksége. Korunk 984—986.
 Széles Klára: József Attila ifjúkori verseiről. ItK 317—327.
 Szemlér Ferenc: A mérce: József Attila. IgSzó 1. 94—97.
 V. Szendrei Júlia: Móra Ferenc novellái. Korunk, 986—987.
 Szij Rezső: A Nyugat és a könyvművészet. MűvtÉrt 58—69.
 Szij Rezső: Dunántúli cipruság Gulyás Pál sírjára. Jkor 1089—1092.
 Szij Rezső: Hűsz éve jelent meg „Az Alföld csendjében”. (Emlékezés Gulyás Pálra) Alf 10. sz. 58—65. [Adalékok életművéhez.]
 Szij Rezső: Mai magyar könyvművészet. MKsz 273—275.
 Szilágyi János: A Népszava Könyvkiadó szépirodalmi kiadványai a két világháború között. ItK 612—618.
 Szili József: Távlatok és feltételek. Kr 4. sz. 5—15.
 Szirmai I.: Vita letteraria in Ungheria. Rinascita 18. sz. 28—29.
 Sztróka Mándi Teréz: Bálint György. MSajtó 1. sz. 24—26.
 Szűcs István: A Móríc-család Vajdácán. BorsSz 2. sz. 102—104.
 Tabák András: Sándor Kálmán. Kort 122—123.
 Takáts Gyula: Első találkozásom Babits Mihállyal. Jkor 157—159.
 Tassy Ferenc: A költő és a nagyvilág — József Attila Olaszországban. Ttáj 1. sz. 6.
 Tersánszky Józsi Jenő: Szini Gyula. Úf 1250—1253.
 Thinsz G.: Ungersk litteratur 1956—1962. Bonniers Literära Magazin (Stockholm) 3. sz. 239—242.
 Thurzó Gábor: Búcsú Remenyik Zsigmondtól. Kort 288—293.
 Тимофеева, В.: В ногу с временем. Советская Белоруссия (Минск) 1963. okt. 19. [A mai magyar irodalomról.]
 Tóbiás Aron: Az ismeretlen Krúdy. Úf 1254—1258.
 Tóbiás Aron: Emlékkönyveink és a hazai irodalmi emlékkönyvek. Szabó Ervin KtÉvk. [XX. sz.]
 Tóbiás Aron: Krúdy — forgószinpadon. Látóhatár, December 166—173.
 Толнай, Габор: Итого и планы. ЛитГ 1963. aug. 8.
 Толнай, Габор: О судьбах романа. ИнЛит 1963. 9. sz. 221—227.
 Tótfalusi István: Rónay György ötven éves. Vig 688—689.
 Tóth Dezső: Kritikai feladatok. Kort 614—617.
 Tóth Dezső: Kritikánk helyzetéről. Kort 1063—1074.
 Tóth Sándor: Adalék a szociográfia marxista bírálatának történetéhez. Korunk, 1042—1052. [A 30-as évek népies mozgalma.]
 Turczel Lajos: A magyar irodalom évfordulói. ISz 327—329. [Bródy Sándor.]
 Turóczi-Trostler József: Mohácsi Jenő, a műfordító. FK 336—343.
 Tuskés Tibor: A korszerű művészet felé. Jkor 534—540.
 Vágó Márta: József Attila versek és levelek. Úf 33—35., 131—133., 290—291.
 Vajda Endre: Füst Milán. Látóhatár, December, 25—45.
 Vajda, Stephan: Die Suche nach dem eigenen Gesicht. Erzählung und Roman der Gegenwart in Ungarn. Wort in der Zeit 12. sz. 9—16.
 Varga József: Ady Endre elfelejtett novellája. ItK 87—89.
 Varga József: Ady kiadatlan Tolsztoj-nekrológja. Úf 685—686.
 Varga Rózsa: Bajcsy-Zsilinszky Endre és a népi írók. ItK 566—580.
 Vargha Kálmán: A novellista Szini Gyula. ItK 303—316.
 Várkonyi Nándor: A „Sorsunk” dióhéjban. Jkor 887—890.
 Vas István: Jegyzet Kellér Andor halálára. Úf 1247—1249.
 Vértés György: A Gondolat és a Szép Szó kapcsolata. Kort 1871—1874.
 Vértés György: Arthur Koestler és József Attila. Kort 1572—1574.
 Vértés György: József Attila és az illegális kommunista párt. ItK 193—218.
 Vértés György: József Attila utólete a magyar munkásmozgalomban. Ttáj 11. sz. 2.
 Vezér Erzsébet: Ady Endre első találkozásai a szociáldemokráciával. PártTK 2. sz. 182—192.
 Vezér Erzsébet: Vermotívumok Ady korai prózájában. ItK 431—445.
 Vörös László: Az „új hit” motívum tartalma Juhász Gyulánál. AUnivSzeg
 Zadržilová, M.: Nová generace mad'arské literatury. Plamen (Praha) 7. sz. 125—126.
 Zircz Péter: Egy elfelejtett Juhász-vers. Ttáj 4. sz. 7. [Daloljatok csak. Miskolci Napló 1903.]
 Zolnai Béla: Hotelszobák lakója: Ady, Verlaine, Porché. ItK 600—601.
 Zoltán József: Geréb László. 1905—1962. MKsz 149—150.
 [—]: Ady és Csinszka levelezéséből. Úf 686—688., 817—819., 955—959., 1085—1086.
 [—]: Eltemettük Sik Sándort. Vig 682—684. [Albert István gyászbeszédével.]
 [—]: Kakassy Endre öröksége. Korunk, 1640. [Nekrológ.]
 [—]: Kárpáti Aurél. (1884—1963.) Úf 326.
 [—]: Новое поколение венгерской литературы. Karogs, 11. sz. 154—155. [Lett nyelven.]
 [—]: Remenyik Zsigmond. (1900—1963.) Úf 222.
 [—]: Sándor Kálmán. (1903—1962.) Úf 222.

Ismeretéseik

- Ady Endre összes novellái. Bp. 1961.
 Ism.: Varga József, ItK 95—100.
 Ady Endre összes versei. 1—2. köt. Bp. 1962.
 Ism.: Vezér Erzsébet, ItK 770—771.
 Emlékezések Ady Endréről. Bp. 1961.
 Ism.: Jólesz László, MTud 72—73.
 Szende Aladár, MNy 142—144.
 Ambrus Zoltán levelezése. Bp. 1963.
 Ism.: Rónay György, Vig 558—562.
 Benkő László: A szépirodalmi stílus elemzése. Veres Péter szókincse és mondatfűzése. Bp. 1962.
 Ism.: Jelenits István, Ttáj 5. sz. 10.
 Csukás István: Ady Endre a szlovák irodalomban. Bp. 1961.
 Ism.: Bárkányi Zoltán, ItK 391—392.
 Földessy Gyula: Ady minden titkai. Bp. 1962.
 Ism.: Vezér Erzsébet, ItK 240—241.
 Gellért Oszkár: Egy író élete. II. A Nyugat szerkesztőségében. Bp. 1962.
 Ism.: Kéry László, Éf 5. sz. 7.
 Geréb László: A munkásügy az irodalomban. Bp. 1961.
 Ism.: Agárdi Ferenc, Száz 1137—1138.

- Gondos Ernő: A valóság vonzásában. I—II. Bp. 1963.
Ism.: E. Fehér Pál, ÉI 17. sz. 2.
Lázár István, Vság 3. sz. 104—106.
Sükösd Mihály, Kort 1255—1258.
Szabó Ferenc, Ttáj 7. sz. 2—3.
- Hatvany Lajos: Öt évtized. Bp. 1960.
Ism.: Fenyő István, ItK 642—643.
- Hencz Aurél: A művelődési intézmények és a művelődésszervezetek fejlődése. 1956—1961. Bp. 1962.
Ism.: Szűcs László, LK 117—118.
- In memoriam Gedeon Mészöly. Szeged, 1961.
Ism.: Puszta Ferenc, ItK 259.
- Juhász Gyula 1883—1937. Bp. 1962.
Ism.: Kispéter András, ItK 758—760.
Tápai Mihály, Ttáj 4. sz. 8.
- Juhász Gyula összes művei. 1—3. köt. Költemények. Bp. 1963.
Ism.: Grezsa Ferenc, Ttáj 8. sz. 12.
- Kacsó Sándor — Sóni Pál — Abafáy Gusztáv: Három portré. Bukarest 1963.
Ism.: Hajós József, Korunk 1245—1249.
- Karinthy Frigyes válogatott művei. Bp. 1962.
Ism.: Szalay Károly, ItK 243—246.
- Kiss Ferenc: A beérkezés küszöbén. Bp. 1962.
Ism.: Grezsa Ferenc, Alf. 1—2. 159—161.
Tamás Attila, ItK 641—642.
- Komját Aladár válogatott művei. Bp. 1962.
Ism.: Szabó György, ItK 382—384.
- Kosztolányi Dezső összegyűjtött versei. 1—2. köt. Bp. 1962.
Ism.: Varga József, ItK 625—626.
- Krúdy Gyula: Vallomás. Bp.
Ism.: Seres József, Jkor 990—992.
- Lékai János válogatott írásai. Bp. 1963.
Ism.: Illés Béla, Kort 943—944. —
S. L. PártTK 4. sz. 235—236.
- „Mindenki újakra készül. . .” 1—2. köt. Bp. 1959—1962.
Ism.: Illés László, ItK 756—758.
Péter László, Ttáj 7. sz. 8.
Petrák Katalin, PártTK 2. sz. 225—227.
- Móricz Zsigmond levelei. Bp. 1—2. köt. 1963.
Ism.: Illés Endre, ÚI 1229—1233. (vö. ÚI 1387—1389.)
- Nagy Lajos válogatott művei. Bp. 1962.
Ism.: Vargha Kálmán, ItK 760—764.
- Nagy Péter: Móricz Zsigmond. Bp. 1962.
Ism.: F. Csanak Dóra, ItK 537—538.
- Németh, László: Die Revolution der Qualität. Stuttgart 1962.
Ism.: Hernadi, Paul, Wort in der Zeit 3. sz. 43—47.
- Vajda György Mihály, Kr 1. sz. 52—55.
Pándi Pál: Elsüllyedt irodalom? Bp. 1963.
Ism.: Illés László, Ttáj 12. sz. 4.
Nyerges András, ÚI 1019—1020.
Somogyi Sándor, Kr 3. sz. 62—63.
- Péter László: Az Igazság története. (1918—1919) Szeged, 1962.
Ism.: Lőrinczy Huba, Ttáj 6. sz. 8.
- Péter László: Juhász Gyula a munkásmozgalomban. Szeged, 1961.
Ism.: József Farkas, ItK 256.
- P. Reichel Agnes: Kner Imre leveleiből. Szeged 1963.
Ism.: Oltvai Ferenc, Ttáj 8. 11.
- Sivirsky, Antal: Die ungarische Literatur der Gegenwart. Bern-München, 1962.
Ism.: Nagy Péter, ItK 522—525.
- Szabolcsi Miklós: Fiatal életek indulója. Bp. 1963.
Ism.: Tamás Attila, Bokor László és Szőke György, Ttáj 11. 2—3.
- Szabolcsi Miklós: Költészet és korszerűség. Bp. 1959.
Ism.: (BI), Híd, 489—493.
- Szalatnai Rezső: Juhász Gyula hatszáz napja. Bp. 1962.
Ism.: Ilia Mihály, ItK 102—105.
Káfer István, ISz 102—103.
- Szerb Antal (1901—1945). Bibliográfia. Bp. 1961.
Ism.: Szabó György, ItK 256—257.
- Takács Tibor: Móra igazgató úr. . . Bp. 1961.
Ism.: Kőhegyi Mihály, ItK 771—772.
- Tersanszky J. Jenő: Nagy arnyakról bizalmasan. Bp. 1962.
Ism.: Beke Albert, ÚI 1020—1024.
Béládi Miklós, ItK 639—640.
Dévényi Iván, Jkor 186—187.
Pók Lajos, Kort 781—782.
Varga József, ÚI 121—123.
- Tóth Dezső: Életünk — regényeink. Bp. 1963.
Ism.: Sylvester András, Kr 4. sz. 56—57.
- Vajda László: Móra Ferenc vezércikkei. Szeged, 1961.
Ism.: Varga Rózsa, ItK 390—391.
- Varga József: Ady útja az Új Versek felé. Bp. 1963.
Ism.: Bessenyei György, Kr 64.
- Vargha Kálmán: Móricz Zsigmond és az irodalom. Bp. 1962.
Ism.: Kardos Pál, ItK 378—382.
- Zrinszky László: A Magyar Tanácsköztársaság emléke költészetünkben (1919—1945). Bp. 1962.
Ism.: K. Nagy Magda, ItK 772.
Prager Miklós, PártTK 2. sz. 228—230.

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó igazgatója

Műszaki szerkesztő: Vidosa László

A kézirat nyomdába érkezett 1964. VII. 11. — Példányszám: 1100 — Terjedelem: 15,75 (A/5) iv

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Диосеги, А.</i> : Проблемы, связанные с Радноти	573
<i>Лукачи, Ш.</i> : Глава из истории Ате-неума	589
<i>Феньё, И.</i> : Идеи эпохи формирования буржуазии в описаниях путешествий в Венгрии до 1848 г.	603
<i>Варга, Й.</i> : Исторические образцы и источники романа: Сыновья бездугного человека	614
<i>Петёу, П.</i> : Литературные теория и политика журнала Ви-гилия (1936—1944)	643

Краткие сообщения

Документация

<i>Сабо, Ф.</i> : Источники т. н. смертных текстов венгерских кодексов	681
<i>Грос, А.</i> : Балит Балашша в липтоских протоколах	690
<i>Сабо, Ф.</i> : «Славные барь» в сегедском судебном процессе подстрекательства (1932)	696
<i>Афра, Й.</i> : Пербое сценическое произведение Жигмонда Морица	700

Обзор

Иштван Шётер: Нация и прогресс (<i>Надь, М.</i>)	706
Геза Барци: Биография венгерского языка (<i>Ронаи, Дь.</i>)	710
Йожеф Мольнар: Влияние книгопечатания на формирование венгерского литературного языка в 1527—1576 гг. (<i>Варйаш, В.</i>)	714
Сочинения Мора Йокаи (<i>Пузо, Л.</i>)	715

Хроника

TABLE DES MATIÈRES

<i>Diószegi, A.</i> : Problèmes posés par la poésie de Radnóti	573
<i>Lukácsy, S.</i> : Un chapitre de l'histoire du périodique „Athenaeum”	589
<i>Fenyő, I.</i> : Les idées de l'urbanisation dans les impressions de voyage hongroises avant 1848	603
<i>Varga, J.</i> : Modèles historiques et sources du roman „Les fils de l'homme au coeur de pierre”	614
<i>Petőcz, P.</i> : La théorie et la politique littéraires du périodique Vigilia (1936—1944)	643

Petites communications

Documentation

<i>Szabó, F.</i> : Sources des textes de la mort des manuscrits du moyen-âge hongrois	681
<i>Grosz, A.</i> : Bálint Balassi dans les procès-verbaux de Liptó	690
<i>Szabó, F.</i> : Les „Grands seigneurs glorieux” dans un procès d'excitation à la révolte à Szeged	696
<i>Afra, J.</i> : Le premier jeu de scène de Zsigmond Móricz	700

Revue

István Sőtér: Nation et progrès (<i>Nagy, M.</i>)	706
Géza Bárczi: La biographie de la langue hongroise (<i>Rónay, Gy.</i>)	710
József Molnár: L'influence de l'imprimerie sur le développement de la langue hongroise littéraire entre 1527 et 1576 (<i>Varjas, B.</i>)	714
Les oeuvres complètes de Mór Jókai (<i>Rigó, L.</i>)	715

Chronique

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható:

az AKADÉMIAI KIADÓNÁL, Budapest V., Alkotmány utca 21.

Telefon: 111—010, MNB egyszámlaszám: 46, csekkbefizetési számlaszám: 05.915.111—46

az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN, Budapest V., Váci utca 22. Telefon: 185—612

a POSTA KÖZPONTI HÍRLAP IRODÁ-nál, Budapest V., József nádor tér 1.

Telefon: 180—850. Csekk számla: egyéni 61.257, közületi 61.066

(Példányonként megvásárolható a posta nagyobb árusítói helyein is.)

A Nemzetközi Összehasonlító Irodalomtörténeti Társaság (AILC — Association Internationale de Littérature Comparée) fribourgi kongresszusa alkalmából jelent meg a

Littérature Hongroise — Littérature Européenne

című tanulmánykötet

Budapest 1964. Akadémiai Kiadó 647 l. 250,— Ft

A kötet tartalma:

- Tibor Klaniczay*: Styles et histoire du style
Tekla Dömötör: Les variantes hongroises des légendes médiévales du cerf
Lajos Vargyas: Rapports internationaux de la ballade populaire hongroise
László Hadrovics: Rapports de la poésie hongroise ancienne avec celles de l'Europe centrale
Rabán Gerézy: Érasme et la Hongrie
Imre Bán: Problèmes de style du baroque littéraire hongrois
Endre Angyal: Les contacts est-européens du baroque littéraire hongrois
Lajos Hopp: Le genre épistolaire hongrois et ses rapports européens
Tibor Kardos: Rapports européens de la littérature hongroise du sentimentalisme
Antal Wéber: La prose hongroise et l'influence de la littérature sentimentale d'Europe occidentale
László Gáldi: La néologie en Europe centrale et orientale
Géza Képes: Hâfiz et Csokonai
Károly Horváth: La signification des termes „classicisme” et „romantisme” dans les littératures hongroise et est-européennes
László Sziklay: Rôle de Pest-Buda dans la formation des littératures est-européennes
István Sőtér: Les problèmes de l'assimilation dans la littérature hongroise du XIXe siècle
András Diószegi: L'influence de Tourguéniev en Hongrie
Mária Rév: Phénomènes parallèles et divergents dans les littératures russe et hongroise dans la deuxième moitié du XIXe et au début du XXe siècle
Mihály Czine: Le naturalisme hongrois au tournant du siècle
Antal Mádl: Le roman historique d'esprit antifasciste en Hongrie et dans la littérature allemande
László Illés: Vieilles querelles sur l'Avant-garde
Miklós Szabolcsi: La littérature hongroise contemporaine et ses relations avec la littérature universelle
Béla Köpeczi: Stendhal en Hongrie
Lajos Nyirő: Problèmes de littérature comparée et théorie de la littérature
György Mihály Vajda: Essai d'une histoire de la littérature comparée en Hongrie
Kálmán Bor: Bibliographie d'oeuvres choisies de la littérature comparée en Hongrie, 1945—1962

